

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PRVA SEDNICA
DRUGOG REDOVNOG ZASEDANJA
Četvrti dan rada
5. oktobar 2018. godine

(Sednica je počela u 10.25 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Prve sednice Drugog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika, konstatujem da sednici prisustvuje 87 narodnih poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 85 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Duško Tarbuk, Stefana Miladinović i prof. dr Žarko Obradović.

Prelazimo na tačke 1–6. dnevnog reda (nastavak zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa):

– PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE,

– PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE REPUBLIKE SRBIJE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE O SARADNJI U OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE I OČUVANJA PRIRODE,

- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O OČUVANJU AFRIČKO-EVROAZIJSKIH MIGRATORNIH PTICA VODENIH STANIŠTA,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU PROTOKOLA O ODRŽIVOM TRANSPORTU UZ OKVIRNU KONVENCIJU O ZAŠTITI I ODRŽIVOM RAZVOJU KARPATA,
- PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O OČUVANJU POPULACIJA SLEPIH MIŠEVA U EVROPI,
- PREDLOG ODLUKE O DAVANJU SAGLASNOSTI NA ODLUKU O IZMENAMA FINANSIJSKOG PLANA REPUBLIČKOG FONDA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA 2018. GODINU.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su pozvani da sednici prisustvuju: Goran Trivan, ministar zaštite životne sredine, Siniša Mali, ministar finansija, dr Zlatibor Lončar, ministar zdravlja, Ivan Karić, državni sekretar u Ministarstvu zaštite životne sredine, Slobodan Perović, Biljana Filipović Đušić i Jasmina Jović, Darko Komnenić, Slađana Đukić, Andrej Bojić, Branislav Atanasković, Darinka Radojević, Dušan Ognjanović, Aleksandra Došlić i Olivera Topalov, Nikola Maravić, Milorad Dubak i Vladimir Mihajlović, i Marija Raičević.

Sada određujem pauzu u trajanju od deset minuta dok ovlašćeni predstavnik predlagača ne stigne na sednicu. Zahvaljujem.

(Posle pauze – 10.35)

PRESEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa daljim radom, po redosledu narodnih poslanika prijavljenih za reč.

Reč ima narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite, kolega Rančiću.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre gospodine Trivan, poštovani gosti iz Ministarstva, poštovana gospodo narodni poslanici, izlaganje ću početi rečima indijanskog poglavice iz Sijetla: „Zemlja ne pripada čoveku, čovek pripada zemlji“, što predstavlja najbolju definiciju ekologije dosad.

Izмене i dopune Zakona o zaštiti životne sredine treba da reše razlike između Zakona o zaštiti životne sredine i međunarodnih obaveza koje proističu iz procesa pristupanja EU, u smislu ispunjavanja uslova za korišćenje sredstva IPARD fondova.

Pristupanje Republike Srbije Evropskoj uniji definisano je u Poglavlju 27 – Zaštita životne sredine i podrazumeva ispunjavanje standarda u oblasti zaštite životne sredine, za šta je potrebno izgraditi i odgovarajuću infrastrukturu. Za infrastrukturne projekte u prioritetnim oblastima upravljanja otpadom i otpadnim vodama potrebna su značajna finansijska sredstva, koja nije moguće obezbediti samo iz sredstava republičkog i lokalnih budžeta, već je od izuzetnog značaja uspostaviti sistem korišćenja pretpristupnih fondova. Poglavlje 27, o zaštiti životne sredine i klimatskim promenama, biće najkompleksnije i najskuplje za Srbiju jer je jedna trećina evropskog zakonodavstva sadržana u tome, i to će biti tehnički najzahtevnije poglavlje. Treba uložiti petnaest milijardi evra u narednih 25-30 godina.

Bez obzira na to što je skupo, ulaganje u zaštitu životne sredine ne treba posmatrati kao trošak, to su investicije u zdravlje. U ceo set oko zaštite životne sredine spadaju kvalitet vode, kvalitet vazduha, kvalitet prirode, industrijsko zagađenje, upravljanje hemikalijama, upravljanje rizicima i klimatske promene.

Životna sredina u kojoj čovek živi podeljena je na fizičko-hemijsku, koju čini sav okolni neživi svet (i to je područje delatnosti Higijene, predmeta koji se izučava na medicinskim fakultetima), biološka sredina i društvena sredina. Prvu sredinu čine tlo, vazduh, klima, voda za piće, površinske i otpadne vode, kao i naselja, te svi objekti namenjeni čovekovim potrebama. Čovek je čvrsto vezan i zavisan od ove sredine i bez nje ne može da opstane. Čovek je vremenom, iskustvom, znanjem i tehnologijom sve jače uticao na fizičko-hemijsku sredinu. Razvijajući tehnologiju, vremenom je ujedno i sam zagađivao tu istu sredinu raznim nusproduktima i otpacima svoje delatnosti sve više i više, tako da je savremeni čovek zapravo ugrozio ravnotežu odnosa u sredini do te mere da to danas postaje pitanje njegovog opstanka u toj sredini. To zapravo znači da njegovo menjanje te sredine, za njega u favorizujućem smislu, ne sme da postane dvosekli mač, tj. da se pretvori u ugrožavanje ekološke ravnoteže, čime direktno ugrožava samog sebe.

Danas su eksploatacija, zagađivanja tla, vazduha i vode od strane čoveka dostigli opasnu granicu i prete katastrofom poremećene ravnoteže, koja se možda jednom više neće ponovo uspostaviti. To je bitan razlog zašto se u svetskim razmerama danas toliko skreće pažnja na urgentnu nužnost prestanka daljeg zagađenja i preduzimanja mera za efikasnu sanaciju.

Znači, da zaključim, osnovni ciljevi politike životne sredine Evropske unije su: očuvanje prirodnih vrednosti, promocija resursno efikasne ekonomije i briga o javnom zdravlju. Praktično, ne postoji nijedna bolest koja, ekološki posmatrano, ima samo jedan uzrok nastanka.

Na kraju, konkretno o članovima zakona, govoriću u amandmanima koje sam podneo. Zahvaljujem.

PRESESDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

Izvolite.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre sa saradnicima, nema u sali ovog visokog zdanja nekog ko smatra da zakoni koji se tiču očuvanja naše životne sredine i zakoni vezani za ekologiju nisu bitni. Naravno da jesu bitni i naravno da svako ko misli o svojoj životnoj sredini na takve stvari dobro gleda. Međutim, s obzirom na to da mi pripadamo različitim političkim opcijama, logično je da imamo i neke različite poglede, koji možda vode ka ostvarenju istog cilja. Ne možda, nego sigurno.

Ovde sam mnogo puta čuo, kada je neko ministar, da nije važno kojeg je užeg obrazovanja da bi bio ministar resora kome pripada. Kod vas, video sam da ste završili Šumarski fakultet i da je to nešto što je, Bogu hvala, vezano s oblašću kojom se bavimo. Ali tada kada sam čuo da to nije važno, čuo sam da su ministri političari. I sada, kada otvorimo npr. Vikipediju, vaše ime, prvo što izađe, piše – političar. Dakle, vi ste političar. To može vama da se ne sviđa ili da vam se sviđa, vi volite svoj posao, u to sam se juče uverio, ali kao političar imate posebnu vrstu odgovornosti – morate da pazite na svaku svoju izgovorenu reč, a posebno na reč koju kažete kao ministar jedne vlade.

Ja nisam bio u danu kada ste vi obrazlagali zakon jer sam bio vezan drugim skupštinskim obavezama, i onda sam pročitao stenogram. Ovo što ste rekli u stenogramu, gospodine ministre, za mene je užasno, a rekli ste, citiram: „Političari će se dogovoriti o tome da li tu postoje neka otvorena pitanja i da li granica može biti ovakva ili onakva, ali ono što je važno sa našeg ekološkog aspekta“ – i već tu počinjemo da se slažemo – za nas nisu u ekologiji važne granice. Znači, za mene koji pripadam Srpskom pokretu Dveri mnogo su važne granice; meni su mnogo važnije granice nego 255 vrsta ptica iz 190 zemalja, 29 verifikovanih vrsta slepog miša i četiri koje možda imamo ili nemamo. Pritom ne negiram da je i ovo izuzetno važno: i miševi, i sove, ptice retke, Karpati itd., ali ovakvu izjavu... Koliko god da volite svoj posao, morate da vodite računa da je ne izgovorite.

Juče ste rekli da ste vi otvoreno ministarstvo i da ćete biti kamen spoticanja za mnoga nepočinstva koja mogu nastupiti. Slažem se da ste otvoreno ministarstvo. Ja vam sad pričam jedan problem koji sam krenuo da vam pričam 18. maja u vidu poslaničkog pitanja. Naravno, dobio sam odgovor, a kao ozbiljan čovek neću da izrazim sumnju, odgovore pišu vaši saradnici, i to je normalno. Juče ste rekli da mi kao narodni poslanici treba da vam damo dodatne informacije da bi se zbog nekih stvari na vreme reagovalo. Dakle, tada sam u svom pitanju upućenom vama pitao da li je tačna informacija da će se u fabrici „Evrotaj“ (*Eurotay*) u Kraljevu – ja sam narodni poslanik iz Kraljeva – raditi kamenovanje i beljenje teksasa; da li znate gde je fabrika locirana i da će

otpadne vode iz te fabrike morati da idu u sliv reke Morave i da li znate koja ekološka zagađenja iz svega toga mogu da nastupe. Dobio sam odgovor koji je meni bio, da ne kažem, tražim neku lepu reč... Kaže: „Imajući u vidu sve navedeno“, vi ste meni gore nabrajali članove zakona, „u ovom trenutku ne postoje podaci o konkretnom postrojenju koje će biti u fabrici“.

Meni je zasmetalo da ministar jednog ministarstva ne zna šta će raditi fabrika u Kraljevu koja se pompezno najavljuje, a ja sam tada rekao da će raditi beljenje teksasa, kamenovanje teksasa. Pošto niste imali informacije i ni do tada ih niste imali, evo, ja ću da vas obavestim da je u noći između subote i nedelje betonirana donja ploča bazena; u međuvremenu su stavljene i bočne strane. Problem koji tu može da nastupi je posebno veliki. A zašto je veliki?

Malo pre mene cenjeni kolega je pričao o Poglavlju 27. Mene ta poglavlja uopšte ne fasciniraju iz prostog razloga što sam ja protiv Evropske unije i radujem se što će ta lažna tvorevina da se raspadne. Ako budemo imali sreće, pretpristupna sredstva iz tih IPARD fondova ćemo da povučemo, a to će da se raspadne i, kako bi rekli, mi tu možemo i dobri da budemo.

Upravo tu nastupa problem. Investitor je Turska, Turska nije član Evropske unije. Odgovorno vam tvrdim da merama koje preduzima, u smislu ekoloških normi, država Turska ne poštuje pravila Evropske unije. Šta ćemo da radimo, ministre? Ta fabrika se pravi u Kraljevu. Rekao sam vam, u noći između subote i nedelje, proverite, donja ploča je urađena. Doći ćemo u situaciju da će fabrika da se napravi, da će nam ući prljava tehnologija, da će se voda koja će nastajati izlivati u sliv Zapadne Morave, o tome sam vam pričao 18. maja. A mi ćemo onda, kada se sve to desi, da shvatimo da Turska nije Evropska unija, da ne možemo da se uklopimo u neki standard i onda ćemo – šta?

Ja sam zdravstveni radnik. Mi imamo devizu – bolje sprečiti nego lečiti. Tada sam vam, kao otvorenom ministarstvu, skretao pažnju jer, prema informacijama koje imam (ne mislim da sam od vas obavešteniji, možda dolaze iz nekih drugih krugova), znao sam šta će da rade. To će se uraditi, a mi ćemo biti u relativnom ekološkom problemu. A ako vam kažem da je taj deo gde će se ta voda izlivati onaj deo koji vrlo često plavi – za poplave ste u Kraljevu sigurno čuli i znate taj problem koji imamo – mi ćemo taj problem dizati na još viši nivo.

Dakle, ja vas kao građanin grada Kraljeva molim da na vreme, dok ne bude kasno, preduzmete mere, koje su možda u vašim ingerencijama, možda nisu, ali ja vam kažem, vi ste ministar, kod vas su i štap i kanap, te u tom kontekstu da neke stvari poradimo.

Još samo jednu stvar, kada pogledamo ove zakone, a malopre sam rekao zašto je to meni bitno, kaže – Sporazum između Vlade Republike Srbije i Vlade Republike Hrvatske o saradnji u oblasti zaštite životne sredine. To je ona vaša izjava, možda nesvesno rečena, na ovaj način prezentovana. Znači, ti sporazumi

sa Hrvatskom treba da se prave, ali mnogo, mnogo posle mnogih drugih sporazuma. Zato je meni bitna ona granica. Kada bude mogla u Vukovaru da stoji ćirilčna tabla, moći ćemo i da pravimo sporazum sa Hrvatskom. Mnogo mi volimo druge, samo da pustimo da malo vole oni nas.

Nego, pošto ja volim Kraljevo, a vi ste otvoreni, molim vas, gospodine ministre, pogledajte ovaj problem koji sam vam rekao. Postavljaću pitanja koliko god budem mogao i svaku novu informaciju, koju vi možda ne možete da imate, dobijaćete, da li ovako ili na neki drugi način. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Branimir Rančić: Replika.)

Kolega Rančiću, nemate pravo na repliku.

Reč ima ministar gospodin Trivan.

GORAN TRIVAN: Hvala. Dozvolite mi da u nekoliko rečenica kažem ono što treba.

Najpre, dozvolite mi da se izvinim zbog toga što sam kasnio ovih par desetina minuta zbog obaveza u Skupštini grada sa predstavnicima Japanske ambasade, IBRD-a i našim gradonačelnikom.

Kolegama koje su govorile, dozvolite mi da najpre izrazim zadovoljstvo jer mi se čini da u onome što ste rekli, u vašem tonu, bez obzira na razlike na koje ću se osvrnuti kasnije, vi zapravo želite da vodimo računa o životnoj sredini, što mi se čini da vi i sami radite i mislite o tome. Vama hvala na tome što ste na filozofski način, čini mi se, duboko razumeli i istakli da razumete koliko je važno voditi računa o životnoj sredini. Nama je svaka podrška tog tipa jako značajna. Nikako ne preterujem sa tim. Imam potrebu svaki put da vam to kažem, i svaki put kada u ovom domu budem govorio ja ću se osvrnuti na taj ugao vašeg posmatranja stvari, a to bi moglo da znači da sve ono što ćemo uraditi i predlagati ima veće šanse da u ovom domu bude shvaćeno i podržano od strane naših poslanika.

Razume se da je svaka sugestija dobrodošla. Ja sam već ranije rekao da ne možemo pretendovati na to da smo tim ljudi koji može apsolutno svaku činjenicu da vidi na najbolji mogući način. Zbog toga vi i jeste tu, svi zajedno. I to nema nikakve veze ni sa čim osim sa našom željom da sve ono što radimo bude bolje, uključujući ove sporazume, ove izmene zakona i sve ostalo.

Ali danas ipak sve to jeste povod za priču o životnoj sredini koja, po mom dubokom mišljenju, još uvek nema dovoljno mesta u našoj svesti, i tu jeste priča o svesti. Ova rasprava u Skupštini govori o tome, i to sam na neki način juče i rekao, da kada pričamo o svesti, očigledno je da moramo da počnemo da radimo na podizanju svesti i u ovom parlamentu. Jer kada se ovde izjavi da ima važnijih tema nego što je zaštita životne sredine, to govori upravo o tome da svest nije uvek baš na pravom mestu, tamo gde bi trebalo da bude. Ovde jesmo na tom mestu.

Bez obzira na sve to, među nama postoje silne razlike, koje su ideološke, političke i kakve god hoćete, i to je sasvim legitimno. Za mene je, kao što sam na početku rekao, mnogo važno da čak i vi koji ste desnica razumete da je ovo važno i slažete se da je važno. Ponekad se možemo razlikovati u redosledu poteza, ali kakve to veze ima? Mi koji smo sada na čelu ovog ministarstva i u Vladi imamo ovaj ugao posmatranja i redosled poteza možda nije uvek nužno najvažniji, ali je važno da se radi na tome, i mi se stvarno trudimo da tako bude. Nikako nećemo biti idealni, uopšte nemam iluzija o svemu tome. Ali nismo idealni ni od 1991. godine kada smo formirali prvo Ministarstvo životne sredine, pa smo napravili značajne korake u svemu tome. Svako ko je bio na čelu ovog ministarstva učinio je bar jedan dobar korak u ovom pravcu. Za mene je to ohrabrujuće.

Zbog toga ja imam pun osećaj relaksiranosti kada razgovaramo o ovim temama jer, bez obzira na to da li sam za nekoga političar, za nekoga ekspert, ja sam to što jesam i drugačiji ne mogu da budem, ali je važno da pokušavam da sa timom ljudi radim dobro svoj posao. Svejedno mi je, nemam nikakav problem s tim što ste rekli; potpuno je svejedno kako vas zovu, važno je da radite svoj posao najbolje što možete. Ja to pokušavam da radim.

Zahvaljujući podršci većine i našeg predsednika i Ivice Dačića i Ane, kako god hoćete, važno je bilo formirati zasebno ministarstvo, jer važan je entitet koji se bavi time. Kada imate čoveka koji je samo za to zadužen, onda je to mnogo važno, jer to vam stavlja na leđa odgovornost koju samo vi, tj. ja u ovom slučaju, nosite bez obzira na sve. I to je taj važan momenat moralnog pristupa ozbiljnom poslu, ako smo ozbiljni ljudi.

Ono što hoću da vam kažem jeste da se u onome što vi govorite ispoljava ta razlika između nas koja je suštinski politička. Drugačije tumačenje nečega što sam rekao je u stvari razlika u filozofiji. Dakle, ekologija je zapravo jedna filozofija koja pokušava da spaja ljude, da spaja mentalitete, da spaja brigu o životnoj sredini sa obe strane ovih ili onih granica. I nema potrebe izvlačiti iz konteksta nekome ko je ekolog rečenice koje uopšte nemaju politički kontekst već imaju samo ekološki kontekst. Vi ste to spomenuli, ali mislim da je to negde na drugoj strani. U redu je, razumem i tu vrstu tumačenja, ali od toga nećemo praviti ništa osim onoga da ne treba drugačije tumačiti.

Kada su sporazumi u pitanju, znate, za mene su važni ovi sporazumi. U stvari, za mene su najvažniji, upravo zbog onoga što sam malopre rekao. I to je sad ta razlika koja je nužna da se pojavi. Dakle, za nekoga jeste, za nekoga nije, ali dok sam ja na čelu Ministarstva to će biti tako zbog toga što smatram da je neophodno. Zna li zbog čega? Tu je ta suštinska politička razlika između vas i nas. Ja ne bih da radikalizujemo međusobne odnose sa zemljama u okruženju, već da ekologiju iskoristimo kao alat za relaksiranje svih tih odnosa koji imaju dugogodišnje hipoteke. Ako uzmete u obzir da je ovo neka vrsta oblasti koja

nas suštinski sve povezuje, jer u svakoj državi, baš ovako kao što mi danas ovde govorimo, ljudi misle jednako kao mi, onda mi se čini da je to razlog više da mi sa tim ljudima napravimo kopču saradnje u životnoj sredini i da sarađujemo tamo gde je to moguće. I nema trenutka u našem radu koji nije pogodan za saradnju. Ja to mislim i tako ću se ponašati.

Konkretno, što se Kraljeva tiče, sećam se tog vašeg pitanja koje ste postavili vezano za teksas i izbeljivanje, tako sam ga i zapamtio, i pozabavili smo se time. Mi možemo da idemo do granice poštovanja zakona. U jednoj stvari ste definitivno u pravu, a to je da mi moramo voditi računa o tome šta se dešava. Mi smo po zakonu dužni i moraće da se uradi procena uticaja pre početka rada fabrike. U toj proceni uticaja će biti tačno propisane mere šta se sme, šta se ne sme. Svaki novoizgrađeni objekat i kapaciteti će morati da podležu tome bez obzira na to odakle dolazi fabrika. Spomenuli ste da je iz Turske, potpuno je nebitno što to nije zemlja EU, ona će morati da poštuje naše propise i mi ćemo se postarati o tome.

Vaše pitanje samo služi kao razlog više da mi skrenemo sebi samima, u stvari vi nama na taj način, pažnju. Ja vam sada kažem i uveravam vas da ćemo posebnu pažnju posvetiti njihovoj tehnologiji i proceni uticaja na životnu sredinu, ne bismo li sve njih zajedno naterali da poštuju pravila koja moraju da se poštuju.

Uzgred budi rečeno, veliki broj naših fabrika, čiji smo mi vlasnici, ne poštuje elementarne propise. I to je naš zajednički posao. Nije to lako, to znate i sami, to svi znamo, da, prvo, bez dovoljno kapaciteta u inspekciji možemo da ih iskontrolišemo sve kako treba, monitoring nam je loš u zemlji. Ja bih voleo da svaka fabrika, poput ovoga, ima svoje merno mesto gde ćemo u jedinici vremena imati tačno šta izlučuju u životnu sredinu. To će biti prava mera stvari. Do toga nam treba puno; stići ćemo i do toga, uveravam vas. Ali i naši ljudi i naše fabrike nikako da nauče da poštuju sve to kako treba i očigledno ćemo morati da pridemo ozbiljnije dramatičnijim merama prinude da bi se poštovala naša zakonska regulativa. U stvari, to je pitanje našeg zdravlja.

Ako neću da uopštavam, ovo je vrlo konkretna stvar za vas koji živite u Kraljevu, ja to potpuno razumem, mi ćemo se stvarno pozabaviti time. To nije jedini slučaj, ali moram takođe da kažem da fabrike koje se u međuvremenu prave u Srbiji, a naročito kad nam dođu iz inostranstva, veoma se trude da poštuju ekološke norme, čak često i bolje nego što se to od nekih naših moglo očekivati. To je taj deo optimizma koji ja imam, da je tu relativno lakše. Ali, ne lezi vraže, mi moramo da se pozabavimo tom kontrolom o kojoj vi sasvim ispravno, po mom mišljenju, pričate.

Mi ćemo se time baviti, a vas kao i sve poslanike molim da nam svaku informaciju te vrste koju imate (a ima problema po Srbiji) slobodno javite. Mi smo spremni, kao i kad je opasni otpad u pitanju, da svaku lokaciju proverimo.

Negde će se pokazati da su građani u pravu, negde će se pokazati da možda to nije slučaj. Na taj način svi zajedno dižemo kapacitete državi i kažemo svima da ne mogu da krše zakone bez da reagujemo. Zašto je to važno? Ukoliko uspemo da napravimo tu simbiozu između građana, dakle poslanika na taj način indirektno, i države, što smo mi u ovom slučaju, ima nade da možemo da iskontrolišemo sve. Ukoliko to ne radimo, ne postoji inspekcija na svetu koja može da iskontroliše svaku od fabrika, svakog zagađivača itd.

Sve u svemu, ja razumem ono što ste rekli. Ne slažem se, razume se, s onim prvim delom i molim vas da shvatite da je to ipak samo izvedeno tumačenje iz onog što sam rekao. Ne, poenta je u temi da želimo da sarađujemo, i ništa više od toga. A druge zloupotrebe i šta će ko tumačiti, naravno, ne mogu da ulazim u to, niti hoću, niti ću se od toga braniti. Mislim tačno ovo što sam vam rekao.

Svakako je najvažnije da mi sa našim građanima u Kraljevu posle godina i godina problema sa pijaćom vodom (Ibar itd.) možemo da uđemo u jedan proces mnogo bolje životne sredine. Radi se i na deponiji itd. Sad ne želim da širim tu temu, ali to je zbog vas i zbog građana Kraljeva, da znaju da se ovde i poslanici i Vlada trude da svima njima poboljšaju stanje u kome žive.

I dalje ostaje na tome da smo spremni za svaku saradnju, da smo zaista veoma otvoreni i da uopšte nemamo nikakve predrasude kad je u pitanju ekologija. To je pitanje našeg života. Hvala vam još jednom i hvala i vama na svemu što ste lepo rekli za životnu sredinu.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Dragana Kostić.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, narodni poslanici, građani Srbije, ja bih danas u svom izlaganju više obratila pažnju na lokalnu samoupravu iz koje dolazim, a to je opština Sokobanja. Opština Sokobanja ulaže velike napore kako bi opravdala epitet prve ekološke opštine u Srbiji koji joj je dodeljen još 1992. godine. Međutim, situacija na terenu je nešto sasvim drugo. Problem koji ima opština Sokobanja, u stvari, dva veoma krupna problema akumulirana su već decenijama. Nisu oni od juče i biće potrebno mnogo snage, volje i sredstava da bi se ovi problemi rešili.

Naime, postrojenje za preradu otpadnih voda, koje je građeno još sedamdesetih godina, svojim kapacitetom i tehnologijom prerade vode nikako ne odgovara današnjim zahtevima naše opštine. S obzirom na to da znamo da je Sokobanja turističko mesto koje je u izgradnji i ekspanziji, naravno da će i budući investitori za izgradnju hotelskih kapaciteta imati u vidu kako mi vodimo računa o zaštiti životne sredine.

Drugi problem jeste sakupljanje i odlaganje otpada, odnosno naša lokalne deponija. Moram da kažem da je već godinama Opština Sokobanja

potpisnik Sporazuma o izgradnji regionalne deponije za Niški okrug. Međutim, to je samo mrtvo slovo na papiru, ništa se od toga nije realizovalo.

Pre desetak dana rukovodeća struktura Opštine Sokobanja bila je u vašem Ministarstvu za zaštitu životne sredine i vi ste nama obećali na neki način da ćete da izađete u susret i da sagledate ovaj problem s obzirom na to da je ova deponija blizu reke Moravice, koja akumulira Bovansko jezero koje se koristi za pijaću vodu. Ovo je stvarno veliki problem ne samo za našu opštinu nego i za opštine koje se graniče sa teritorijom opštine Sokobanja. Nadam se da ćemo u što kraćem roku krenuti sa rešavanjem ovog krupnog problema.

Niste vi krivi, nismo ni mi krivi, krivi su oni koji su dozvolili da se decenijama ovaj problem ne rešava. Da se makar parcijalno rešavao ovaj problem, na deset godina, ne bismo došli danas u ovu situaciju. Svakako da ljudi u Ministarstvu ne znaju situaciju na terenu i da su u stvari lokalni čelnici ti koji treba da traže pomoć ukoliko nisu sposobni finansijski da reše taj problem ili ukoliko im je potrebna neka stručna, kvalifikovana pomoć u rešavanju tog problema.

Takođe, u sokobanjskoj okolini postoji još jedan problem a to je zaštićeno područje, Spomenik prirode Ripaljka koji je na pet kilometara od Sokobanje. Bitno je naglasiti da je to prvo zaštićeno područje, stavljeno pod zaštitu države 11. aprila 1949. godine, tako da je taj datum ustanovljen kao Dan zaštite prirode Srbije. Vodopad Ripaljka koji se nalazi na ovoj lokaciji često u letnjem periodu zbog presušivanja reke Gradašnice ostaje bez vode. Ljudi koji se bave ovom problematikom u našoj lokalnoj samoupravi razgovarali su sa nekim predstavnicima iz vašeg ministarstva i ukazali na problem da se na taj način mogu ugroziti bigrene naslage, koje su veoma stare i odlika su ovog vodopada. Ovaj vodopad je turistička atrakcija za turiste koji dolaze u Sokobanju.

Za ove dve godine otkako je SNS na čelu Sokobanje, mi smo uveli sistem primarne selekcije ambalažnog otpada, gde su uključene sve mesne zajednice. Uspeli smo za ove dve godine da Javno komunalno preduzeće opremimo sa još tri nova kamiona koji služe za odvoženje smeća. Ovo je samo početak našeg sagledavanja životne sredine u našoj opštini i na kontu budžeta lokalne samouprave uvek postoje sredstva koja su opredeljena za projektno-tehničku dokumentaciju koja je neophodna da bi se rešili svi ovi problemi.

Nadam se da ćemo veoma brzo rešiti i prevazići ovaj problem. U svoje lično ime i u ime građana Sokobanje, unapred vam se zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Trivan.

GORAN TRIVAN: Hvala lepo.

Dozvolite mi da i vama, mimo uobičajenog, neću se javljati povodom svake diskusije, ali ovo je važno... Sokobanja je jedan od bisera u našoj zemlji

i, ukratko, zbog vas i zbog javnosti, razume se, zbog građana Sokobanje, hoću da kažem da je, prvo, Bovansko jezero, ne samo zbog snabdevanja pijaćom vodom nego samo po sebi, dragoceno za Srbiju. Mi smo svesni toga kakav je to resurs pijaće vode, ne samo za vas nego za čitavo okruženje, kako ste i sami rekli. Hvala vam za razumevanje koje ispoljavate prema našim temama. Hoću da kažem da je to za nas jedan od prioriteta i da smo se s vama dogovorili da je to prioritet i da vam pomognemo u izradi te projektno-tehničke dokumentacije, da će ekspert vrlo brzo, ovih dana, otići da sagleda stanje vaše dokumentacije i pomogne da se dokumentacija izradi kako treba i da se iza toga sačeka saglasnost Ministarstva za evropske integracije vezano za projekte, fondove itd.

Dakle, projektna dokumentacija je ono što je najvažniji korak u čitavoj priči. To govorim i zbog drugih kolega, iz drugih lokalnih samouprava. Bez projektne dokumentacije, nema investiranja. Dakle, ovo je put, kako ste vi krenuli. Mi ćemo pomoći u tome, kako smo se već i dogovorili kod nas u Ministarstvu sa kolegom Perovićem.

Što se tiče deponije, vi pripadate, kao što znamo, niškom regionu; čeka se izbor partnera itd., a Strategijom Vlade predviđeno je da vi to vozite u Piroć zasad. Treba još malo strpljenja da bismo došli do ovog rešenja u Nišu, gde ćete onda svi zajedno imati transfer-stanice, reciklažno dvorište itd. Godine čekanja će se isplatiti. Mi ćemo taj problem rešiti zajedno s vama i čitav vaš kraj će biti perfektno sređen kada je u pitanju sve ovo o čemu danas govorimo. Hvala vam još jednom na razumevanju, strpljenju, a mi ćemo dati sve od sebe, kao i uvek.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite, kolega.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine gospodine Arsiću, gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ja ću kratko o dva zakona: o zaštiti životne sredine i izmeni Finansijskog plana Republičkog fonda za zdravstvo.

Kada je u pitanju izmena Finansijskog plana, juče je jedan uvaženi narodni poslanik iz opozicije rekao da je Državna lutrija Srbije finansirala retke bolesti za vreme stranke bivšeg režima. Meni to nije poznato. Pokušao sam ući u analizu i nisam mogao naći da se to desilo, ali sam našao nešto drugo, a to je da je Državna lutrija Srbije bila u gubitku za vreme stranke bivšeg režima, što se nikada ranije nije desilo.

Tijana Anđelić iz Državne lutrije Srbije, kao kadar Borisa Tadića, platila je firmi „Sistems“ čak 500.000 evra na osnovu trgovinskog ugovora o održavanju lutrijskih terminala iako je, gle čuda, Državna lutrija Srbije imala

sopstveni servis za održavanje i servisiranje. Tako ste, gospodo iz bivšeg režima, uzimali pare iz državnih institucija.

Nadalje, Sergej Trifunović, zvani Pišoje, ili Pišanović, poznat po tome što je izjavio da će pisati po grobu predsednika Republike Srbije gospodina Aleksandra Vučića, svojom fondacijom „Produži život“ ulagao je milione prikupljene od SMS poruka i priloga građana za bolesne u slovenački privatni investicioni fond „Ilirika“ u iznosu od 15,5 miliona dinara, oročio na 14,5 meseci. Transakcijom je „Ilirika“ vratila deset miliona dinara, a 5,5 miliona dinara je isparilo, poštovani građani, „pojela maca“, iscurilo negde. Dobro je što je pokrenut krivični postupak. Samo da napomenem da je to čovek koji je otišao u Hrvatsku i rekao u Zagrebu da su Srbi devedesetih godina okupirali trećinu hrvatskih teritorija. I vrapci na grani znaju da ne možete okupirati svoje selo i svoj grad, jedino su se branili u to vreme.

Povodom zaštitne životne sredine, gospodine ministre, ja sam i ranije predlagao, i u prošlom sazivu, da bi možda zakon (možda, ovo je moje razmišljanje) trebalo da nosi naziv – zakon o zaštiti i unapređivanju životne sredine. On je veoma važan, on je u stvari osnova našeg opstanka. Zato treba posvetiti dužnu pažnju životnoj sredini još od predškolskog vaspitanja. Ja nameravam reći nekoliko rečenica o tome šta vaspitno-obrazovne ustanove čine i šta bi trebalo da čine prilikom unapređivanja i zaštite životne sredine. Kao vaspitno-obrazovna ustanova, škola je jedan od najvažnijih faktora formiranja ekološke svesti i ekološkog vaspitanja i obrazovanja. Na to bacam akcenat, na ekološko vaspitanje i obrazovanje, jer je to osnova za zaštitu i istinsko unapređivanje životne sredine.

Moram da kažem da ovom veoma važnom problemu stranka bivšeg režima nije pridavala dužnu pažnju već je preko svojih kadrova, u liku ministra dr Olivera Dulića, prala pare, odnosno otuđivala pare iz Fonda za zaštitu životne sredine. Doktor Oliver Dulić, bivši ministar bivšeg režima i predsednik Narodne skupštine Republike Srbije, platio je, citiram, „bilborde sa parolom 'Očistimo Srbiju' više od pola miliona evra“, izveštaj državnog revizora, a objavila „Politika“ 22. 9. gospodnje 2012. godine. Taj bivši ministar građevinarstva i prostornog planiranja, inače ortoped, za oglašavanje je, citiram, „jednim dnevnim novinama platio više od pola miliona evra“, izveštaj državnog revizora, a objavila „Politika“ 22. 9. gospodnje 2012. godine. Ne samo to, taj bivši ministar građevine i prostornog planiranja, pripadnik stranke bivšeg režima, inače ortoped, citiram, „platio je za izradu sajta 'Očistimo Srbiju' 25.000 evra“, izveštaj državnog revizora, a objavila „Politika“ 22. 9. gospodnje 2012. godine. Naknadno je utvrđeno da su dr Dulić i Dulićevo ministarstvo platili čak održavanje lavića na Paliću. Zato je u narodu poznat dr Oliver Dulić, zvani „uzgajivač lavića na Paliću u pokušaju“.

I ne samo to, njegov kolega i bivši ministar finansija i guverner NBS, bivšeg režima, Mlađan Dinkić, optužio ga je u ovom visokom Domu Narodne skupštine Republike Srbije, na sednici održanoj 21. i 22. 9. gospodnje 2012. godine, izrekao u ovom visokom domu, citiram, „da je Oliver Dulić iz Fonda za zaštitu životne sredine nenamenski potrošio sredstva za predizbornu kampanju Demokratske stranke i za subvencionisanje firmi“, gle čuda, „koje uvoze akumulatore i otpadne gume da bi ih reciklirali“.

Gospodo iz bivšeg režima, tako ste otuđivali sredstva i punili svoje džepove, a narod i državu doveli na ivicu bankrota.

Gospodo uvaženi narodni poslanici, svaka škola treba sačiniti program zaštite i unapređivanja životne sredine, koji mora biti sastavni deo programa rada škole. To većina škola čini, ne sve ali većina. Trenutno, ekološki sadržaji zastupljeni su od prvog do četvrtog razreda osnovne škole u dva nastavna predmeta: Svet oko nas (u prvom i drugom razredu) i Priroda i društvo (u trećem i četvrtom razredu), a od petog do osmog razreda osnovne škole u nastavnim predmetima: fizika, hemija, biologija i geografija. Napominjem, ne samo u njima, u svakom nastavnom predmetu u osnovnoj i srednjoj školi postoje sadržaji koje nastavnici mogu u pojedinim nastavnim jedinicama koristiti, odnosno povezati sa zaštitom ili unapređivanjem životne sredine.

U srednjoškolskom obrazovanju školuju se i za zanimanje tehničar za zaštitu životne sredine, u preko dvadeset škola u Republici Srbiji. Ekologija se predaje na nivou srednjoškolskog obrazovanja, a ekološki sadržaji pojavljuju se u okviru opšteobrazovnih nastavnih predmeta, od hemije, fizike do biologije i geografije, ali i u okviru velikog broja područja rada i obrazovanja srednjih škola.

U domenu osnovnih, specijalističkih, master i doktorskih studija na fakultetima, odnosno univerzitetima predmeti iz oblasti zaštite i unapređivanja životne sredine zastupljeni su gotovo na svim fakultetima u manjem ili većem obimu, a neki fakulteti imaju departmane, odnosno smerove za sticanje visokog obrazovanja iz eko-bezbednosti i zaštite životne sredine, a postoji i Fakultet za zaštitu životne sredine.

Značajnu ulogu, dame i gospodo narodni poslanici i poštovani građani Srbije, u formiranju ekološkog obrazovanja i vaspitanja imaju nastavnici, profesori srednjih, osnovnih škola i na univerzitetima, pa i za zaštitu pojedinaca od velikog smeća koje posipaju neki opozicioni lideri „saveza za propast Srbije“, na čelu sa Jankom Veselinovićem, zvanim Stanokradica jer je otuđio stan u Obrovcu Milici Badži, u Ulici braće Kurjaković broj 7, inače izbeglici iz bivše Republike Srpske Krajine, da se ne bi pojavljivali tipovi u liku akademika prof. dr Dušana Teodorovića, zvanog Pobegulja, jer je za pet meseci promenio tri stranke, koji je ovih dana promenio profesiju, gle čuda – umesto profesora i

akademika, u analitičara. Analitičar šarlatan, koji zna jedino da pljuje i vređa stručne i odgovorne pojedince pa i neke političare i državnike.

Preporučujem uvaženom akademiku i profesoru, iliti analitičaru šarlatanu, da sve bljuvotine koje je izrekao o Srpskoj naprednoj stranci, narodnim poslanicima Srpske napredne stranke, predsedniku države i predsedniku SNS-a gospodinu Aleksandru Vučiću, Srbima na Kosovu i Metohiji, Univerzitetu u Kosovskoj Mitrovici uokviri i stavi u svoju dnevnu sobu, da se podseća dometa svoje civilizacijske, naučne i demokratske misli i ubroji ih u svoje naučne radove, ako ne kao akademik, onda kao političar, analitičar šarlatan. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Đorđe Vukadinović.

ĐORĐE VUKADINOVIĆ: Zahvaljujem.

Gospodine ministre, poštovane kolege, očekivao sam ovde ministra Lončara, hteo sam da počnem pohvalom njegovog predloga o osnivanju fonda. Pretpostavljam da su to govorile i druge kolege, to je nešto što treba da se istakne. To jeste ubačeno naknadno u ovaj dnevni red, ali državni fond za lečenje dece je nešto što je pozitivno, nezavisno od motivacije.

Možemo da ulazimo u to zašto baš sada, da li su ova afera ili ove priče koje su se pokrenule u poslednje vreme u javnosti možda ubrzale i motivisale da se krene s ovim državnim fondom. Taj fond je potreban, nema „ali“. Što bi rekla moja koleginica prekoputa – bravo, tako i ja kažem da je to u redu i potpuno mi je svejedno da li je to sad poen za vlast ili nije, kamo sreće da je više takvih poena. Osnivanje tog fonda i zakonska institucionalizacija tog fonda je pozitivna stvar. I dobro je što su ovde čitani telefoni, što kaže moja koleginica Dijana, i neki drugi su afirmativno o tome govorili; niko normalan protiv toga ne može biti. Možemo politički raspravljati zašto baš sada, ali bolje ikada nego nikada. To sam govorio i povodom nekih drugih stvari.

Ono što je manje dobro, ali malo mi je glupo da to govorim praznoj klupi – ne kažem da je za to odgovoran direktno gospodin ministar, ali jesu i njegove izjave išle u tom pravcu – jeste to što je paralelno s tim pokrenuta kampanja protiv privatnih fondova i fondacija. Ovde su pominjane i neke ličnosti koje su samoinicijativno pokrenule te humanitarne akcije prikupljanja pomoći preko SMS-a i na neke druge načine za lečenje bolesne dece. Trudim se da budem objektivan i zaista mislim da su te akcije često imale uspeha, prikupljeno je dosta sredstava.

Treba odvojiti od toga ispitivanje zloupotreba. Ako je bilo zloupotreba, naravno da postoje organi koji treba time da se bave, ali mislim da je loše što je implementacija i inauguracija ovog državnog fonda za lečenje dece u inostranstvu išla paralelno sa dezavuisanjem i jednom hajkom na neke druge, privatne fondove, a zapravo bi bilo dobro da se radi zajednički. Neko ima više poverenja u državu, neko ima više u neku ličnost, neko voli tog gospodina

Trifunovića i njemu veruje, neko gospodina Šapića i njegovu fondaciju. Iako nimalo ne delim njegova politička uverenja, i sam sam više puta, kada je reč o ovoj fondaciji Šapića, uplaćivao preko SMS-a, i mnoge moje kolege i prijatelji. Zašto od toga sada praviti rat? Super je da sada ima i država, to je trebalo i ranije. Stoji mogućnost da i država ulaže, i privatnici ulažu preko te fondacije, ali zašto odmah dezavuisati ove privatne, pogotovo na ružan način?

Pritom, ograđujem se i naglašavam, treba svaka zloupotreba da bude ispitana, ako ih je zaista bilo. Ali ne da to bude tema tabloidnog mrcvarenja, što će za rezultat imati, da se ne lažemo, šta? Imaće za rezultat smanjenje poverenja generalno u tu vrstu pomoći, a, naglašavam, godinama unazad mnogo je sredstava prikupljeno na taj način i dosta je dece na taj način otišlo na lečenje u inostranstvo. To je naša nevolja, da i kada nešto dobro uradimo, obično to bude praćeno nečim što u velikoj meri potre taj pozitivan efekat.

Ono što sam hteo vama da kažem, gospodine Trivan, pošto ste vi ovde praktično jedini što se tiče ovih ekoloških zakona, hteo sam da navedem primer gospodina Lončara, koji se potrudio... Vi ste prvi put u Skupštini sa svojim zakonima, prvi put dolazite sa svojim zakonima iz oblasti ekologije. Naravno da niko neće osporavati značaj ekološke tematike ali, moram da vam kažem, to sa čime ste vi ušli sada prvi put u Skupštinu, ovi čuveni slepi miševi i ove migratorne ptice, afričke i evroazijske migratorne ptice vodenih staništa, bez obzira na to što, naravno, postoji potreba za uređivanjem te materije, to ne osporavam, ali deluje malo kao karikatura.

Zašto sam spomenuo gospodina Lončara? Zato što se potrudio. On je jedan od ministara koji su dočekani sa najviše odijuma od strane opozicije, ali je stvarno dolazio sa zakonima kojima ni kolege stručnjaci ni šira javnost nisu imali mnogo šta da zamere. Zamerio sam tek ovaj poslednji put kada je bila reč o zakonu o donatorstvu organa; onda je ova obavezna saglasnost, odnosno podrazumevana saglasnost i pretpostavljena saglasnost nešto što mi je smetalo, a sve drugo sam mogao da podržim.

Ono gde se nisam slagao sa gospodinom Lončarom nije u tim predlozima i tekstovima zakona već u njegovoj previše idiličnoj slici o stanju našeg zdravlja. Nažalost, i sam sam imao prilike da se uverim nedavno u to više puta, kao i mnogi od nas – slika našeg zdravlja je mnogo daleko od te idilične slike gospodina Lončara koju čujemo ovde u Skupštini. Ne kažem da je on kriv, ne kažem da nema poboljšanja, ali ste imali jednu ilustraciju, a glupo je da je sada ovde navodim kada nema njega da odgovori.

Vratiću se na vas, gospodine ministre. Dakle, trebalo se potruditi, možda razmisliti... Nije to stvar marketinga, nego bih rekao da biste učinili uslugu ekološkoj tematici koju ovde promovirate i želite da podignete svest da ste došli sa nekim sistemskim ili bar polusistemskim zakonom iz oblasti ekologije, a ne sa slepim miševima i migratornim pticama afro-evroazijskim vodenih staništa.

To jeste karikatura; čak da ja to ovako i ne izgovorim, to zvuči kao karikatura i malo se ljudi smeju. Pritom, vi znate koliko ima problema u vašoj oblasti. Voleo bih da čujem vaše – makar sada usmeno, a mogli bismo ovde da imamo papir, predlog zakona – sistemsko rešenje divljih deponija, zakonsko uređivanje te materije...

(Predsedavajući: Privodite kraju, gospodine Vukadinoviću.)

Završavam, dozvolite.

Ili, još jedna stvar, hidroelektrane na Staroj planini, ugrožavanje ekoloških sistema, a Srbija jeste bogata ekološki i jako je opasno da je na taj način ugrožavamo, na način na koji svi, i građani i država i domaći i strani investitori, to činimo. To bih voleo da čujem od vas.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Vukadinoviću.

Reč ima ministar Trivan.

GORAN TRIVAN: Hvala lepo, predsedavajući.

Gospodine Vukadinoviću, takođe.

Znate, dugačak je put, ako ste ozbiljni, do toga da predložite stvari koje su i te kako duboke i smislene. Ako od mene očekujete, šta god da ko smatra, da preko noći to radim, ja to neću da radim. To je prosto pitanje moje poslovne etike, i ne samo morala. Lično mislim da smo zaista predugo, desetinama godina... Kako i sami kažete, nije važno ko je zaslužan, ko je kriv za teškoće kojima smo izloženi; svi smo krivi i svi smo zaslužni u tom smislu. Ne mislim da će još mesec dana, šest meseci ili godinu dana biti presudno da bismo uradili dobre stvari. Zbog toga smo jako ozbiljni u tome sa čime ćemo doći ovde pred vas narodne poslanike i imaćete priliku da procenjujete onda kada zaista ti papiri budu došli, mislim na predloge zakona itd.

Sa te tačke gledišta, razumem ono što govorite, ali, da vas obavestim, možete očekivati jedan od najvažnijih zakona u našoj državi, ne samo za životnu sredinu. To je zakon o klimatskim promenama, koji će biti, po meni, suštinski, krovni zakon, da se sve politike u našoj državi stave ispod tog krova i da zaista počnemo da svi konzistentno vodimo politiku zaštite životne sredine. Jer ako bi me neko pitao šta zapravo mislim o tome, ne mislim da samo ja treba da budem ministar životne sredine u Srbiji, mislim da svaki ministar treba da bude, bar delom, ministar životne sredine baveći se svojim poslom na principima održivog razvoja i zaštite životne sredine. Imaćete priliku da to razmatrate i, u tom smislu, taj jako ozbiljan zakon, odnosno predlog dolazi ovde pred vas.

Iskreno rečeno, bez obzira na to što je ovde reč o migratornim vrstama, bez obzira na to što je reč o slepim miševima koji su za biološku raznovrsnost ali i biološku ravnotežu izuzetno važne vrste, mogu da razumem da to za ponekoga nije tako važno, kako vi sami kažete. Spreman sam da prihvatim mogućnost da neko drugi tako misli, to i dalje ne kaže da je to tačno, ali, iskreno, od vas lično sam najmanje očekivao da upotrebite termin da je to karikaturalno

ili da bar tako deluje. Dakle, vas smatram daleko ozbiljnijim od tog izbora reči i rečenice i zbog toga želim da to sada, ovog trenutka ostavim u prošlosti. Od intelektualaca u Srbiji očekujem da i te kako podrže i razumeju da je makar i pitanje slepih miševa jako važno, i nikada se neću složiti s vama da je to relativno manje važno, čak i od zakona o klimatskim promenama, koji sam upravo spomenuo ne bih li vam na taj način ilustrovao šta zapravo mislim o tome.

Ali, zapravo, kako biste se osećali da imate ministra životne sredine koji bi to prihvatio na način na koji i vi, koji bi relativizovao tu priču? Ne bi to bilo dobro, priznaćete. Ministar životne sredine mora da veruje da je svaki zakon, svaki propis neobično važan.

A brzina u ovom slučaju, koju vi na neki način spočitavate a ipak razumete, jeste da su izmene Zakona o zaštiti životne sredine posledica naše žurbe da našim fizičkim licima, individualnim poljoprivrednim proizvođačima omogućimo da participiraju u IPARD-u. Zbog toga su se našle i druge stvari na dnevnom redu, ne bismo li odlučili da ne gubimo vreme i čekamo neki novi trenutak da sve ove sporazume stavimo na dnevni red. Oni su za mene, osim naših građana i fizičkih lica i naših seljaka koje sam upravo spomenuo, koji su najvažniji u ovom trenutku, jednako važni. Za mene je to stvar koja je aksiom, koja se ne dokazuje. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, kolega Vukadinoviću.

Reč ima narodni poslanik Milan Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi građani Srbije, mi već tri dana razmatramo ovaj set zakona koji se odnose na ekologiju, jedan iz oblasti zdravlja.

Na početku, pobuđen prethodnom diskusijom, i mi poslanici, kao što je rekao ministar, treba da verujemo da je svaki zakon podjednako važan. Naravno, nekad pravimo klasifikaciju, važniji i manje važni, ali i ti „mali“ zakoni rešavaju neke probleme i neku zakonsku regulativu dajući podršku onim osnovnim, krucijalnim zakonima na koje se odnose. Tako da mi isto treba sa uverenjem da razmatramo svaki zakon, iz bilo koje oblasti, kao podjednako važan, jer svi ti zakoni grade pravnu regulativu napretka naše države.

Sada, da se osvrnem ukratko na neke od ovih zakona. Naravno, kao prvo, mada se o njemu dosta razgovaralo, osvrnuo bih se na davanje saglasnosti na Odluku o izmeni Finansijskog plana Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje. O tome je dosta diskutovano, samo ću radi građana da podsetim da se ovaj finansijski plan menja u tom smislu da se prihodi i rashodi Ministarstva uvećavaju za 4.100.000.000, od toga 3.600.000.000 od neutrošenih sredstava iz 2017. godine i 500.000.000 iz budžetskih rezervi za lečenje retkih bolesti, tako da se za tu sumu uvećava i prihod i rashod. Pritom, naravno, nisu to dodatna sredstva iz budžeta već postojeća sredstva.

Ministar je u uvodnom izlaganju pomenuo te retke bolesti i ja bih samo malo još dopunio nešto što je u definiciji rečeno – retke bolesti su one bolesti koje imaju prevalencu manju od pet osoba na 10.000 stanovnika. Nekad je statistika jako varljiva, i kod nas u medicini i svuda, a mala prevalenca u konačnom zbiru ljudi koji su uključeni jeste velika. I sam ministar je rekao da u Evropskoj uniji 36.000.000 ljudi boluje od retkih bolesti; to je jedna zemlja sa popriličnim brojem stanovnika. Te retke bolesti predstavljaju problem zdravstva i lečenja.

U našim uslovima, gledajući tu prevalencu, praktično se i mi uklapamo da imamo dijagnostiku neke od retkih bolesti svakog dana u Srbiji. Broj retkih bolesti je pomenut, da se kreće od šest do osam hiljada. Stručno treba reći, te retke bolesti, većina njih, poznate su mnogo decenija unazad i u stručnoj literaturi detaljno su opisane. Samo, tragedija te prošlosti je bila što nismo imali lekove. Deca sa urođenim bolestima metabolizma, nažalost, pre ili kasnije završavala su fatalno, letalno. Jedina terapija je bila simptomatska. Šta to znači simptomatska? Davani su lekovi da im se ublaže bolovi, da se održava funkcija miokarda, odnosno srca ili bubrega. Znači, za njih nije bilo nikakvog leka.

Medicinska nauka, farmaceutska industrija je napredovala i otprilike pre dve i po – tri decenije ušlo se u problem detaljnije i uvedena je tzv. supstitucionalna terapija. To su lekovi... Da pojednostavim, da pokušam običnim građanima da kažem, u svakoj našoj ćeliji organizma postoji put razgradnje odgovarajućih materija i stvaranja novih. Taj put razgradnje onog što mi unosimo u ćeliju i što treba ćelija da stvori regulisan je supstancama koje se zovu enzimi. Ako jedan enzim nedostaje, proces se zaustavlja, prestaje. To su metaboličke, enzimske bolesti, genetski uslovljene. Medicinska nauka je uspela u poslednje tri decenije da nađe i da supstitucionalno nadoknađuje odgovarajući nedostatak enzima kod ovih pacijenata sa retkim bolestima.

To što je bio komentar da nisu bile prepoznate u zakonu do 2012. godine, to govori o politici neke prethodne vlade, koja je bila sigurno neodgovorna, jer, ponavljam, bolesti koje su bile poznate decenijama ranije, opisane u literaturi, a poslednje tri decenije sa uvedenom supstitucionalnom terapijom, do 2012. godine nisu. Zato treba pohvaliti Ministarstvo ponovo, iako je mnogo mojih kolega pohvalilo, što je tek 2012. godine prvi fond obezbeđen za lečenje dece od retkih bolesti. Pritom, tu se pristupilo institucionalno, transparentno, formirana je odmah komisija, sa kriterijumima da se ta sredstva na pravi način usmere i da se po medicinskim kriterijumima odredi ko su bolesnici koji će da budu upućeni u inostranstvo.

Da prokomentarišem još jednu stvar. Naravno, ne idu svi u inostranstvo; dijagnostika se završi u inostranstvu, ta deca posle primaju terapiju, tu ne trebaju neke velike... Pošto je bilo komentara sada – praviti uslove... Ne, dolaze na terapiju na dečja odeljenja ili dečje klinike. Rang te terapije, tih

supstitucionalnih lekova kojima produžavaju, održavaju život, kreće se okvirno, da vam kažem, da znaju i građani i vi, od hiljadu evra na nedeljnom nivou do hiljadu evra na mesečnom nivou. Sad saberite koliko je i da to nijedan roditeljski ni kućni budžet ne može da izdrži u lečenju. Zato je bilo potrebno da država formira ovaj fond, koji je uvećan na dve milijarde dinara. Trebaće sigurno još da se uvećava jer, nažalost, te retke bolesti postaju svakodnevica; sada sa izvesnom terapijom, a ranije bez perspektive i uz fatalni ishod.

Hteo bih da prokomentarišem nešto iz serije ovih ekoloških zakona, odnosno Zakon o zaštiti životne sredine. Vidite, za zaštitu životne sredine se kaže da je tekovina savremenog društva, odnosno civilizacije. Moramo da priznamo da je to ironija. Prethodno su bile tekovine savremene civilizacije ruženje, oštećivanje i narušavanje životne okoline. Napredak tehnologije, industrijalizacija, stvaranje uslova za kvalitetniji i komotniji život ljudi učinili su mnogo lošeg u životnoj sredini. No, hvala bogu, pošto su učinili i pošto smo mi kao čovečanstvo učinili dosta narušavajući životnu sredinu, stigla je i svesnost da sada to moramo da popravljamo i da pravimo i radimo preventivne mere da je dalje ne urušavamo, tako da je zaštita životne sredine veoma bitan sektor.

Kao što je rekao i ministar, slažem se, to nije samo oblast delovanja Ministarstva za životnu sredinu, tu moraju da budu uključene sve oblasti našeg društvenog života, pa i medicina. I mi na svoj način narušavamo životnu sredinu. Znači, tu treba da postoji, nadam se i verujem, celovit program, gde i sva druga ministarstva moraju da budu uključena u tu regulativu, da svako u svojoj oblasti doprinese na pravi način da bi se stvorila celokupna slika jedne zdrave, napredne i unapređene životne sredine, odnosno zakonodavstvo vezano za životnu sredinu.

Još jedan aspekt da pomenem i završiću. Vidite, rad Vlade se ne ogleda samo u konkretnim zakonima nego i u nekim vizijama i aktivnostima koje pruža. Treba reći da su pretpristupni fondovi Evropske unije bili dostupni nama od 2008. godine, ali, po nekim informacijama koje sam pokupio sa interneta, do 2014. do 10% građana (kad kažem građana, mislim i na građane, na privredna preduzeća, na individualna gazdinstva, na lokalne samouprave) imalo je saznanja o mogućnostima pretpristupnih fondova.

E, onda je jedna afirmativna politika Vlade prema svim ovim potencijalnim korisnicima dovela sada do mnogo šireg i većeg znanja o mogućnostima i o tome ko od pojedinaca, individualnih gazdinstava, preduzetnika, lokalnih samouprava može da se kofinansira preko tih pretpristupnih fondova. Tako da su zakon koji je ovde, koji olakšava i praktično stvara formalnopravne preduslove da naši individualni proizvođači mogu da konkurišu za ove pretpristupne fondove, i ova diskusija o tome korisni jer proširuje lepezu ljudi i dostupnost saznanja da ta sredstva možemo da

iskoristimo. Još jedno, ministarka za evropske integracije je u jednom intervjuu rekla da na raspolaganju nama, mislim od 2014. do 2020. godine, stoje sredstva od milijardu i po evra, koja možemo da povučemo iz tih pretpristupnih fondova. To treba iskoristiti i upotrebiti za ono za šta je namenjeno, a to je za zaštitu životne sredine.

Naravno, u danu za glasanje podržaću ove predloge jer smatram da su napredni, u pravom smislu reči, za oblast zdravstva i životne sredine, a to se preklapa, i jedno i drugo.

Još jedna rečenica. Kad bi postojao registar bolesti nastalih zbog delovanja oštećene životne okoline, otprilike bi bio ranga od šest do osam hiljada. Da ne govorim o zagađenju, o profesionalnim bolestima radnika koji rade u raznim industrijama, a sve je to opet vraćanje prirode koju smo mi naružili, a samom zdravlju našem to škodi. Zato taj program treba da bude jako studiozan, celovit i da sva ministarstva budu posvećena u tom pravcu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branka Stamenković.

Izvolite.

BRANKA STAMENKOVIĆ: Hvala.

Danas su na dnevnom redu izmene i dopune Zakona o zaštiti životne sredine. Malopre me je u hodniku jedna novinarka pitala hoće li neko reći nešto o predloženom zakonu. Pošto je, evo, treći dan rasprave, uglavnom smo u raspravi slušali ili literarne sastave o tome kako je lepa priroda Srbije u raznim krajevima naše domovine ili o tome kako je prethodna vlast zloupotrebljavala javne resurse. Evo, ja imam nameru da kažem nešto i o zakonskom rešenju koje se predlaže, ali pre toga dozvolićete i meni da i ja malo evociram uspomene o ovoj aferi „Očistimo Srbiju“.

Ja se nje jako dobro sećam. To je bilo tri-četiri godine pre nego što sam ušla u politiku; ispratila sam je građanskim očima. Sećam se, ona je pukla u javnosti kada je u javnost dospela informacija da je veb-sajt „Očistimo Srbiju“ plaćen 26.000 evra. Kada odete na taj veb-sajt, on je imao jednu jedinu stranicu, koja je imala predviđenih jedno šest linkova, koji nisu radili. Danas tog sajta nema, on nikada nije ni proradio, 26.000 evra smo, znači, bacili u neki bunar ili pak u nečiji privatni džep. Sećam se, nakon toga je izašla u javnost informacija da je na nekom teniskom turniru koji je trajao jedan vikend, dva dana, za bilbord „Očistimo Srbiju“ bilo plaćeno pola miliona evra, kao što to reče jedan poslanik SNS-a malopre. U to doba, bila sam toliko šokirana time kao građanka da sam morala da upitam jednog prevejanog političara koji je tad još uvek bio u Demokratskoj stranci kako je to moguće, kako je moguće da se to dešava. A odgovor je glasio – ali sve je urađeno po zakonu.

I tu dolazimo do osnovnog problema ovih zakonskih rešenja koja su danas na dnevnom redu. Koleginica Čomić je juče pričala, kao odgovor na sve

napade na bivšeg ministra Dulića, da od silnih krivičnih prijava na kraju ništa nije bilo. Znači, građani u nečemu što vlast radi prepoznaju zloupotrebu javnih resursa, ali pravosudni organi ne prepoznaju. Zašto? Zato što je problem u zakonima, gospodo. Do nas je, mi donosimo zakonska rešenja koja omogućavaju zloupotrebu javnog novca.

Ovde se pričalo mnogo o tome kako je bivši ministar Dulić bio u sukobu interesa jer je bio predsednik Upravnog odbora Fonda za zaštitu životne sredine, ali nije rečeno da je Državna revizorska institucija podnela hrpu prekršajnih i krivičnih prijava ne samo protiv ministra Dulića već i protiv svih članova Upravnog odbora. Niko ovde nije našao za shodno da kaže da je jedan od tih članova bio i današnji ministar za zaštitu životne sredine Goran Trivan.

Kako od tih krivičnih prijava ništa nije bilo ni tada, ja verujem da neće ni ubuduće ništa od njih biti, u smislu ispunjenja očekivanja javnosti i građana. A nakon što donesemo sad ova zakonska rešenja i nakon što ponovo omogućimo lakšu zloupotrebu javnih sredstava, na kraju ništa neće biti i ispašće da je sva zloupotreba izvršena po zakonu.

Ono što ovo zakonsko rešenje danas predviđa jeste ukidanje obaveze raspisivanja javnog konkursa za trošenje finansijskih sredstava koja se slivaju za zaštitu životne sredine. Pritom se napominje da u naredne dve godine očekujemo oko 160.000.000 evra iz pretpristupnih fondova EU. Znači, praktično, mi ćemo donošenjem ovih izmena omogućiti lakšu zloupotrebu. Ne kažem, ne može se unapred znati da li će te zloupotrebe biti ili ne, ali kažem da nema potrebe da otvaramo vrata bilo kakvoj mogućnosti zloupotrebe, jer dosad smo se uverili da ako su vrata otvorena, kroz ta vrata će se i proći.

Kad već pričamo o pretpristupnim fondovima EU, moram da kažem i nešto što građani Srbije ne znaju, a to je da veći deo sredstava koja nama dolaze na taj način biva utrošen na honorare savetnika EU koji dolaze ovde da nam pomognu da mi upravljamo tim sredstvima. Znači, od tih 160.000.000 evra, nakon što se namire honorari inostranih savetnika i nakon što se namiri partokratija, biće dobro ako ostane 50.000.000 za to da se nešto s tim novcima konkretno uradi.

Poslanička grupa Dosta je bilo protivi se ovim predloženim rešenjima. Javnog konkursa mora biti. Transparentnih kriterijuma za dodelu sredstava mora biti. Transparentnog izveštaja, koji će se objavljivati na internetu, o tome kako je svaki dinar i svaki evro koji je ušao u budžet na kraju potrošen mora biti.

Nemojte nas više, ni bivša ni sadašnja vlasti, ubeđivati nas iz DJB, a ni građane Srbije, da smo svi isti, jer nismo. Vi ste svi isti, mi smo drugačiji. Mi znamo da možemo drugačije i mi ćemo kad-tad pokazati da može drugačije i da je moguće državu voditi u javnom interesu, potpuno transparentno, uz jasno definisane kriterijume i odgovornu brigu o javnom novcu. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Trivan.

Izvolite.

GORAN TRIVAN: Poštovani predsedavajući, uvažena poslanice, bez želje da se bavim drugim pitanjima, moram da skrenem pažnju da konkurs nije jedino sredstvo obezbeđenja zakonitih procedura. Ovde radimo po metodologijama koje su metodologije EU. Ovo predlažemo da bismo ojačali mogućnost da iz tzv. Zelenog fonda možemo da koristimo sredstva za ove namene.

Razume se da će se iza ovih izmena Zakona, koje bismo očekivali da ćete možda doneti ovde u Skupštini, izraditi pravilnik, koji će takođe regulisati kriterijume, procedure i sve ostalo. Dakle, nema govora o tome da ovo pruža mogućnosti zloupotrebe, već postoje evropska pravila, i naša, na osnovu kojih ćemo to raditi. Budućnost će pokazati da li ste vi u pravu ili sam ja u pravu, i to je jedino u čemu mogu da se složim s vama.

Zarad javnosti je bilo neophodno da to kažem, da zarad proceduralnih stvari, jer ovo smatram proceduralnom stvari, ne moramo se ni oko toga složiti, nije dobro da bilo ko ne razume da se na ovaj način eksplicitno pomaže fizičkim licima i individualnim proizvođačima da mogu da ostvare ta sredstva koja su ne tako mala, kao što ste i sami rekli. To pomalo liči na politizovanje ovog pitanja, ali, razume se, to je vaše pravo i ukoliko tako i bude, vi ćete stvarno dokazati da smo različiti. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala. Uvaženi predsedavajući, povređen je član 106 – govornik može da govori samo o tački dnevnog reda o kojoj se vodi pretres.

Naime, poštovana gospođa je govorila apsolutno o svemu, o liku i delu Dulića, o ne znam čemu, nije ni pročitala zakon, ali o onome što treba, o ekologiji i bolesnoj deci – ni reči. Mislim da je to sramota. Ovo su dve izuzetno važne teme, pogotovu zakon o retkim bolestima, o deci koja su naša radost i život. O tome treba pričati, a ne o ministru Duliću. Uostalom, on je par puta bio procesuiran, pa ćemo videti šta je epilog. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Koleginice Malušić, smatram da nije došlo do povrede Poslovnika. Svaki narodni poslanik svoju diskusiju prilagođava svojim sposobnostima.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika?

(Ljiljana Malušić: Ne.)

(Branka Stamenković: Replika.)

Koleginice Stamenković, nemate pravo na repliku. Nijednom rečju ministar nije ispunio uslove da dobijete repliku.

Reč ima narodni poslanik gospođa Borka Grubor.

Izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, pristupanje Republike Srbije Evropskoj uniji podrazumeva ispunjavanje standarda u oblasti zaštite životne sredine, za šta je potrebno izgraditi i odgovarajuću infrastrukturu.

Za infrastrukturne projekte u prioritetnim oblastima upravljanja otpadom i otpadnim vodama potrebna su značajna finansijska sredstva, koja nije moguće obezbediti samo iz sredstava republičkog i lokalnih budžeta, već je od izuzetnog značaja uspostaviti održiv sistem koji podrazumeva maksimalno korišćenje pretpristupnih fondova i sigurnost u obezbeđivanju javnih sredstava za kofinansiranje.

Cilj izmena i dopuna ovog zakona jeste da se omogući korišćenje sredstava Zelenog fonda za kofinansiranje projekata koji se finansiraju iz sredstava pretpristupnih fondova EU i ispunjavanje uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova.

Predloženim preciziranjem odredaba omogućava se izdavanje akta od strane ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine kojim se utvrđuje ispunjenost uslova iz oblasti zaštite životne sredine, pa samim tim i učešće na konkursu poljoprivrednim gazdinstvima za dodelu sredstava iz IPARD fondova. Bez predloženog propisivanja pravnog osnova za izdavanje akta o ispunjenosti uslova zaštite životne sredine, ne bi bilo moguće ni sprovesti konkurs.

Suštinske izmene se tiču ispunjavanja uslova za korišćenje sredstava iz IPARD fondova i efikasnije obezbeđivanje sredstava iz Zelenog fonda za infrastrukturne projekte iz IPA fondova u oblasti zaštite životne sredine. Predložene izmene će veoma pozitivno uticati na korisnike tih sredstava.

Najveće bogatstvo koje može da se nasledi od predaka je zdrava genetska osnova ali i zdrava životna sredina. Da bismo je sačuvali i ostavili potomcima zdravu, moramo svi da vodimo računa kako se ophodimo prema sredini u kojoj živimo.

Kako je prethodni režim do 2012. godine brinuo o zaštiti životne sredine grada Loznice i okoline, sami ćete zaključiti iz mog sledećeg izlaganja. Na dvanaest kilometara od Loznice, u kotlini kroz koju teče reka Štira, nalazi se malo rudarsko mesto Zajača. Nekada je to bio najveći rudnik antimona u Evropi. Dolaskom „Farmakoma“ za vlasnika rudnika „Zajača“ i postojeće topionice, zdravlje ljudi tog mesta i okoline mnogostruko je narušeno.

Nesavesni i bahati novi vlasnik je svoju ličnu materijalnu korist stavio iznad zdravlja i života svih građana tog kraja. Proizvodnja u visokim pećima je

povećana sa petsto tona na mesečnom nivou na 2.500 tona. Postojeći filteri na visokim pećima nisu mogli da apsorbuju petostruko uvećanu nazoviproizvodnju, za koju nisu ni bili predviđeni. U njima se najmanje topila ruda, a najviše sumnjivi otpad. Otpad je stizao iz svih krajeva sveta, pa čak i iz daleke Australije. Peći su najveću aktivnost obavljale u toku noći, da se prikriju dimovi raznih boja koji su prekrivali Zajaču i sve što postoji u njoj.

Sve ovo je rezultiralo negativnim posledicama po zdravlje svih, pa i dece. Institut za javno zdravlje Republike Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ je u više navrata radio analizu krvi dece predškolskog i školskog uzrasta u Zajači, a i odraslog stanovništva, na prisustvo olova u krvi. Analize su pokazale katastrofalno stanje: više od 80% uzorkovane dece imalo je nivo olova iznad dozvoljene gornje granice, a to je deset mikrograma po decilitru krvi. Radi poređenja, u Americi je gornja granica pet mikrograma. Čak je i beba od šesnaest meseci imala šesnaest mikrograma olova u krvi.

Znači, ne da nisu imali fond za lečenje dece obolele od retkih bolesti nego su svojim ponašanjem doprineli narušavanju zdravlja i dece i odraslih. Većina trudnica iz tog kraja bila je anemična. Kod većine obolelih su, nažalost, maligniteti, pogotovu kod mlađih ljudi.

Većina radnika nije imala overene zdravstvene knjižice, tj. gazda nije uplaćivao ni zdravstveno ni penziono osiguranje za njih. Veći deo plate isplaćivao je na ruke da bi izbegao plaćanje obaveza prema državi. Jedan mlad čovek, radnik u topionici, jedva je preživio opekotinu nastalu havarijom na visokoj peći izlivanjem usijane mase na njega. Lečen je na VMA više meseci. Umesto bilo kakve nadoknade za svoje oštećenje, od gazde je dobio – da čuti.

Opasna deponija nastala kao rezultat neodgovornog poslovanja „Farmakoma“, pored samog regionalnog puta R-113a, ničim zaštićena, ničim obeležena, posebna je katastrofa za sav živi svet u tom kraju. Deca koja su išla u školu tim putem i svi meštani, prolazeći pored, udisali su otrovna isparenja, opasnu prašinu punu olova, arsena i ko zna čega još štetnog.

Osim zagađenja vazduha, uništeni su i zemlja i voda. Meštani Zajače u 21. veku ne smeju da koriste vodu ne samo za piće već ni kao tehničku vodu, jer je puna teških metala. Žalosno ali istinito.

Procena profita vlasnika „Farmakoma“ i njegovih saradnika samo u Zajači je oko dvadeset miliona evra.

Kako je prethodni režim vodio računa o zaštiti životne sredine, govori i sledeći primer u mom gradu. U neposrednoj blizini centra Loznice, na udaljenosti od samo oko 300 metara, u krugu bivše fabrike (FAK) nalazi se 75 tona cijanidnih soli, još iz doba kada je fabrika radila. U vreme akcije „Očistimo Srbiju“ otpad je upakovan u metalnu burad, čiji je rok istekao i soli su počele da cure. Kao član Odbora za zaštitu životne sredine obratila sam se Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine, u nadi da će se taj otpad ukloniti. Došla

sam do saznanja da ja tražim nešto što je već uklonjeno, odrađeno i plaćeno, tj. papirološki sve završeno, a u stvarnosti i dalje stoji na istom mestu.

Tu nije kraj manipulacijama bivšeg režima. Nakon privatizacije država je ponovo platila jednu trećinu sume potrebne za izvoz istog opasnog otpada, koji do dana današnjeg nije mrdnuo sa mesta. O kojoj se sumi novca radi i ko je u potpisu, poznato je tužilaštvu.

Raduje me obećanje sadašnjeg ministra zaštite životne sredine gospodina Trivana da će Ministarstvo iznaći rešenje da se opasni otpad ukloni. Time će uslovi za život u Loznici biti kvalitetniji, a građani zdraviji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Ljubica Mrdaković Todorović.

Izvinjavam se, ministar pre toga.

Izvolite, ministre Trivan.

GORAN TRIVAN: Dozvolite mi da kod ovog akutnog pitanja, u stvari za Loznicu hroničnog pitanja, kažem nekoliko rečenica.

Imali smo priliku da čujemo kako se upravljalo životnom sredinom proteklih decenija, da skrenemo sebi samima pažnju na to i da kažemo da rešenja, razume se, uvek postoje. Ona nisu lagana i nisu jeftina, ali kakve to veze ima kada moramo da vodimo računa pre svega o zdravlju naših građana, o čemu je zapravo i poslanik pre vas govorio, o toj pupčanoj vrpci i vezi između zaštite životne sredine i zdravlja samog po sebi.

Da samo spomenem uzgred zbog vas iz Loznice da ste se vi nama već ranije obratili kao Ministarstvu, vodeći računa o svojim građanima, i da smo se mi, i po vašem zahtevu a i po poslu koji nam pripada, vrlo angažovali oko svega toga, evo, koleginica sedi pored mene... Mi smo, u dogovoru s vama naravno a vodeći računa o deponiji o kojoj pričamo, budući da tamo ima silnih problema, uradili reviziju projekta kada je u pitanju ovo o čemu govorimo, da bismo uopšte mogli da pokrenemo javnu nabavku. Javnu nabavku smo pokrenuli, ona će po našoj proceni koštati oko 90.000.000, dakle 87.000.000, ako se ne varam. Postupak je u toku i vrlo brzo možete očekivati da najpre uradimo taj deo posla, a zatim krećemo da se bavimo i drugim problemima koje imamo, ne samo u Loznici. Čini mi se da neka bolja vremena za Loznicu svakako dolaze. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Ljubica Mrdaković Todorović.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre Trivan sa saradnicima, koleginice i kolege narodni poslanici, želim da istaknem da je Ministarstvo zdravlja u poslednjih nekoliko godina, tačnije šest godina, u pogledu položaja obolelih od retkih bolesti učinilo veoma bitne iskorake i shodno tome su i izmene Finansijskog plana RFZO-a za zdravstveno osiguranje za 2018. godinu. Budući da kod građana i njihovih

porodica vlada veliko interesovanje za ovu temu, ja ću ponoviti činjenice koje su istakle moje kolege iz Srpske napredne stranke.

Naime, u pitanju je cifra od petsto miliona dinara; to su sva ona prenetu neutrošena sredstva na dan 31. 12. 2017. godine, iznos za koji se uvećavaju rashodi i izdaci RFZO-a sa 3,6 na 4,1 milijardu dinara. Prvobitno planiranih 1.500.000.000 dinara, sa ovih dodatih 500.000.000 dinara, namenjeno je za lečenje obolelih od retkih bolesti, tako da se danas oko 200 pacijenata leči od retkih bolesti.

Naime, do 2012. godine oboleli od retkih bolesti nisu ni imali mogućnost adekvatnog lečenja, što znači da je 2011. godine država opredelila nula dinara za obolele od retkih bolesti. Godine 2012. osam pacijenata se leči o trošku države i tom prilikom je izdvojeno 130.000.000 dinara iz budžeta Ministarstva zdravlja na ime navedenih troškova; 2013. godine obezbeđen je isti iznos sredstava za obolele od retkih bolesti; 2014. godine sredstva za lečenje od retkih bolesti se progresivno uvećavaju iz godine u godinu, naime, već navedene kalendarske godine opredeljeno je 260.000.000 dinara iz državnog budžeta u te svrhe. Godine 2015. investirano je 335.000.000 dinara u intervencije Ministarstva zdravlja u navedene svrhe; 2016. godine izdvojeno je 600.000.000 dinara za potrebe lečenja osoba obolelih od retkih bolesti; 2017. godine 1.100.000.000 dinara; 2018. godine 1.500.000.000 dinara, što predstavlja uvećanje od 36% u odnosu na 2017. godinu, a uz ovih petsto miliona dinara, dve milijarde dinara, što je trinaest puta uvećan iznos sredstava namenjenih obolelima od retkih bolesti.

Država, kao što možemo videti, ulaže velike napore kako bi se obolelima od retkih bolesti omogućilo adekvatno lečenje i primerena terapija. Radi se sistemski, kontinuirano se uvode novi, inovativni lekovi na liste RFZO-a, od kojih su mnogi namenjeni upravo osobama obolelim od retkih bolesti.

Kada govorimo o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti životne sredine i protokolima koji se tiču životne sredine i prirode, ono što primarno treba istaći jeste njihova važnost i potreba da ih kao takve izdvojimo i svrstamo u kategoriju onih od egzistencijalnog značaja po čoveka i njegov ekosistem.

Današnje globalno društvo, ne samo zemlja Srbija, suočava se sa problemima zaštite životne sredine i ekologije. Ljudska nebriga i nemarnost dovode u pitanje opstanak čitave planete jer nas priroda svakodnevno upozorava na to da treba više da vodimo računa o njoj. Rezultat toga su negativne posledice po ekosistem i životnu sredinu. Treba da shvatimo značaj očuvanja ekosistema i životne sredine i da promenimo svoje loše navike. Na primer, sve klimatske promene i većina prirodnih nepogoda rezultat su negativnog delovanja ljudi. Pomenuću neke od njih: efekat staklene bašte, eksploatacija prirodnih bogatstava, koja su ograničena, npr. seča hektara i hektara šuma, deponije svuda po prirodi, čime dovodimo u opasnost i biljke i životinje a i nas same.

U svemu tome posebno su interesantni faktori koji su u vezi sa postignućem u eko-vaspitanju i obrazovanju i formiranju ekološke kulture i ekološke svesti učenika, a to su: porodica, dečji vrtić, škola, fakultet, kasarna, preduzeće, društvene organizacije itd.

Porodica je veoma značajan faktor vaspitanja mladih, koji u načelu deluje pozitivno i u smislu razvoja ekoloških vrednosti svojih članova. U njoj se izgrađuje formalistički odnos u ostvarivanju brige o neposrednoj okolini. Vršnjačka grupa takođe je, uz porodicu, značajan faktor društvene svesti mladih. Ona u nekim uticajima nadmašuje čak i porodicu i školu. Vršnjaci su potencijalno bliski jedan drugome, oni imaju istovetne stavove u oceni društvenog položaja njihove generacije. Potrebno je sagledati vrednosti sveta mladih, njihove potrebe i način na koji gledaju na probleme ugrožavanja životne sredine, kako bi se i oni angažovali na zaštiti i unapređenju životne sredine.

Otuda svaka država, pa i naša, treba da afirmiše naučnu misao i vrednuje je kao najviše nacionalno dobro, a naša zemlja za to poseduje i kreativne predispozicije i naučni potencijal, materijalnu bazu i sve ostale naučnostručne osnove.

Kada govorimo o gradu Nišu, želela bih da istaknem da mi radimo programski razvoj grada i u tom kontekstu je i program Podrška razvoju investicija u oblasti zaštite životne sredine. Naime, u pitanju je projekat „Sakupljanje i prerada otpadnih voda u gradu Nišu“. Nosilac implementacije je Grad Niš, Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj i projekte, a izvori pomoći, u smislu projektno-tehničke dokumentacije, jesu Švedska agencija za međunarodnu razvojnu saradnju, kroz program „Podrška razvoju investicija u oblasti zaštite životne sredine“, Ministarstvo za zaštitu životne sredine Republike Srbije. Ukupna vrednost projekta je 805.000 evra i 55.000.000 evra za realizaciju investicije, a očekivani rok za završetak projektno-tehničke dokumentacije je decembar 2019. godine. Ovo je primer pozitivne prakse, kako razmišljamo o zaštiti životne sredine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nenad Konstantinović.

Nije tu.

Reč ima narodni poslanik Mladen Lukić.

Izvolite, kolega.

MLADEN LUKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege narodni poslanici, podizanje svesti o brojnim ekološkim izazovima i potreba očuvanja životne sredine jedan je od prioriteta na kojima se mora sistematski raditi.

U realizaciji tog cilja poželjno je da svaka lokalna samouprava ima program zaštite životne sredine sa desetogodišnjim akcionim planom za naredni period. Dokument bi predstavljao strateški okvir delovanja u oblasti

upravljanja, zaštite i unapređenja životne sredine. Prepoznate bi bile potrebe, definisani prioriteti za naredni period, a sve u skladu sa Nacionalnim programom zaštite životne sredine. Oni bi se postupno, svake godine, kroz redovne programe realizovali. Sredstva bi se obezbeđivala kroz razne fondove koji su dostupni, pre svega kroz finansijske linije Evropske unije, koja je veoma zainteresovana za oblast zaštite životne sredine.

Potrebno je da budu obuhvaćeni faktori koji učestvuju u zaštiti životne sredine, od vazduha, zemlje, vode, prirode, prirodnih dobara, upravljanja otpadom, otpadnim vodama. Svi ti elementi su neophodni za funkcionisanje i zaštitu životne sredine. Takođe je potrebno razviti zelenu industriju, industriju reciklaže, regulisati primarnu selekciju otpada, rešiti pitanje otpadnih voda i sva ostala pitanja.

Potrebno je da lokalne samouprave podižu svest o zaštiti životne sredine a ujedno i štednji kroz uvođenje elektronskih materijala za lokalne skupštine i razvoj elektronske uprave, kako bi došlo do stvaranja transparentne, efikasne javne uprave u službi građana i privrede i unapređenja usluga, koje štedi vreme i novac i građanima i privredi.

Što se tiče Bajine Bašte, opštine iz koje dolazim, potrebno je da se u cilju iskorišćavanja potencijala koje naša opština poseduje, unapređenja zaštite životne sredine na teritoriji opštine i maksimalnog razvoja održivog turizma napravi strategija razvoja turizma na teritoriji opštine Bajina Bašta, kao polazni dokument za razvoj turizma i unapređenje upravljanja zaštitom životne sredine. Strategijom bi se označile sve pogodne destinacije za izgradnju potrebne turističke infrastrukture, s posebnim osvrtom na prioritete, koji bi se bliže odredili. Nacionalni park Tara je od izuzetnog značaja za lokalni ekonomski i održivi razvoj cele zapadne Srbije, ali dok se ne napravi ovakav dokument i ne počne primenjivati, planiranih prihoda neće biti. Zaštita prirode i životne sredine nije trošak već investicija i motor lokalnog ekonomskog razvoja kroz razvoj održivog turizma. Zahvaljujem na pažnji.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginja Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LjILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, danas ću govoriti o Predlogu odluke o davanju saglasnosti na Odluku o izmenama Finansijskog plana Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje za 2018. godinu.

Pre svega treba reći da država danas odvaja dve milijarde dinara za lečenje dece obolele od retkih bolesti. Pod retkim bolestima se podrazumevaju bolesti koje nastaju otprilike, na deset hiljada stanovnika, kod petoro dece ili petoro odraslih. Na sreću, 2012. godine, kada je Srpska napredna stranka došla na vlast, napravljen je Fond za lečenje dece obolele od retkih bolesti. Teško mi

je da govorim o tome, jer roditelji koji imaju bolesnu decu kažu da kada imate bolesno dete teže od toga jeste to što nemate para da lečite tu decu. E, od 2012. godine mi imamo novac za lečenje ovakve dece i ja se ponosim time što sam u stranci koja je osnovala ovaj fond.

Govorilo se mnogo toga negativnog o našem ministru Lončaru, pa ću reći samo par rečenica. Otkako je došao na čelo Ministarstva, napravio je sistem u zdravstvu. I ne samo to, napravljen je novi Klinički centar u Nišu, renovirana masa ambulanti, napravljene nove ambulante, nove stanice za prijem... Apsolutno, jedan bum u zdravstvu, a tek smo počeli da radimo. Setimo se samo kakvo je bilo zdravstvo do 2012. godine – potpuno devastirano, zapušteno, prljavo, sa masom afera. Ovako se radi i ovako radi SNS sa svojim koalicionim partnerima. Ovo je odgovorna vlast, ima odgovornu socijalnu politiku.

Ono što je još jako važno i što treba istaći jeste da je napravljen kol-centar i od ponedeljka, 1. oktobra, dakle ovog meseca, svi roditelji koji imaju bolesnu decu mogu se javiti na telefone; automatski sva stručna lica, svi lekari se sastaju, pravi se konzilijum i ide se dalje. Najvažnije za dete obolelo od retke bolesti jeste da treba reagovati odmah.

Sada imamo pare, i to imamo deset puta više nego 2012. godine. U ovoj godini odvojene su dve milijarde dinara za lečenje dece obolele od retkih bolesti i na lečenje ide oko 200 dece, za razliku od 2012. godine kada je na lečenje išlo samo osmoro dece.

Treba istaći još, pored ovog kol-centra, da je svaki dinar koji se uloži u ovaj fond vrlo transparentan i sve je proverljivo. Naime, na svakih šest meseci ulazi kontrola, tako da svako ko poželi da vidi kuda ide ovaj novac može to da proveri.

Mnogo toga treba reći, od toga da smo od 2013. godine, kada je bilo uloženo 235 milijardi, došli do cifre deset puta veće. Meni je zadovoljstvo kad mogu roditeljima da saopštim tako nešto.

Postoji jedan predlog, da od svake pakle cigareta jedan dinar ili od svakog popijenog piva jedan dinar ode za decu koja boluju od retkih bolesti, sva deca će biti izlečena.

Treba napomenuti da je Institut „Batut“ registrovao sve bolesti. Ovih bolesti ima, nažalost, od šest do osam hiljada u svetu, ali bar postoji registar, tako da, brzina je tu bitna, sada mnogo brže i bolje radimo i mnogo brže lečimo decu. Svako ima svoj krst; nadam se da će svako dete na ovoj planeti preživeti.

Hvala na pažnji. Ja ću u danu za glasanje podržati sve predloge zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA ST. JOVANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, predložene izmene i dopune Zakona o zaštiti životne sredine su važne jer omogućavaju bolje iskorišćavanje IPARD fondova za fizička lica kao nosioce poljoprivrednih gazdinstava, preduzetnike, privredna društva, zemljoradničke zadruge. Ogromne su koristi koje Republika Srbija ima korišćenjem sredstava IPARD i IPA fondova, za koje je izdvojeno do 2020. godine 160.000.000 evra. Velika sredstva su na raspolaganju, samo treba ispuniti određene uslove i uzeti ih. Zašto to ne iskoristiti? Upravo ovaj zakon nam to omogućava.

Svakako, ovo je prilika da pomenemo i druge oblasti kojima se bavi ekologija, jer naša divna planeta vapi za pomoći. Priroda nam je pružila sve i mi moramo da joj se odužimo, za dobrobit budućih generacija. Svakako može da se učini nešto za planetu Zemlju, i najmanji doprinos je veliki. Mi smo mala zemlja, ali možemo učiniti nešto.

Ministarstvo zaštite životne sredine je osnovala Vlada Republike Srbije pod rukovodstvom Ane Brnabić, prošle godine, upravo shvatajući značaj ove oblasti, ne samo zbog Poglavlja 27, pridruživanja EU, već zato što je minut do dvanaest da se uradi nešto za planetu Zemlju, jedinu koju imamo.

Ministarstvo životne sredine je apelovalo na građane da prijavljuju bacanje smeća u prirodu ističući da jedino zajedničkim snagama može da se zaštititi životna sredina za buduće generacije.

Jedni od prioriteta ovog ministarstva jesu pitanje vode i pitanje smeća. Mnogi građani i mediji su prepoznali i osudili postupak zagađivanja životne sredine reagujući na snimak na društvenim mrežama meštanke koja baca smeće u reku Rasinu; otkrivanjem identiteta, komunalna inspekcija je podnela zahtev za pokretanje prekršajnog postupka. Ovoga ima u svakoj sredini. Nebrojano divljih deponija je počišćeno, ali se stvaraju ponovo i ponovo.

Burna reakcija javnosti pokazuje posvećenost građana zaštiti prirode i podizanju ekološke svesti. Inspeksijske službe, uz savesne građane, glavne su karike u sprovođenju ovog zakona. Ovo ministarstvo radi na ozbiljnim reformama u toj oblasti.

Zavod za zaštitu prirode Srbije je 24. septembra ove godine povodom obeležavanja Dana bez automobila, u okviru manifestacije Evropska nedelja mobilnosti, radio edukacije o ugroženim biljnim i životinjskim vrstama u našoj zemlji za najmlađe sugrađane, da se više sazna o zaštićenim područjima i prirodnim resursima i retkostima u našoj zemlji.

Ove godine, na primer (evo, danas je 5. oktobar), od 3. do 5. oktobra održava se Međunarodni sajam zaštite životne sredine i prirodnih resursa – „Ekofer“ (*Eco Fair*) na Beogradskom sajmu, najveći i najreprezentativniji skup ove vrste u regionu, čiji je pokrovitelj upravo Ministarstvo za zaštitu životne sredine, koji ima privredno-edukativni karakter. Posvećen je sistemima i mehanizmima zaštite životne sredine i centralne teme su: zelena ekonomija,

industrija reciklaže i upravljanje otpadom. Oba programa, i izlagački i ovaj stručni, obuhvataju sve segmente zaštite životne sredine, i vazduh i vodu i prirodne resurse, lokalnu samoupravu, komunalnu opremu, nevladin sektor itd. Zato bih želela da se zahvalim svim organizacijama koje daju doprinos ovoj oblasti.

Prošle godine, na ovom istom sajmu npr. organizacija ORKA je organizovala radionicu pod nazivom „Ekološki kutak“, koja uključuje projekcije ekoloških filmova, obrazovanje o dobrobiti životinja, održivoj poljoprivredi, zaštiti prirode i ostalim problemima, kao što je problem napuštenih životinja. Na istom štandu svoj edukativni program su imali i Zavod za zaštitu Srbije, Prirodnjački muzej, Javno komunalno preduzeće „Gradska čistoća“. Znači, svi su se okupili oko jednog te istog cilja, a na inicijativu Ministarstva zaštite životne sredine.

Apelujem da se veća pažnja posveti i recikliranju svega, zbog ekologije i uštede, jer ulaganje u to se dvostruko isplati. Ovo ističem jer smatram da su edukacija i podizanje svesti kod najmlađih veoma važni. Pričale su već o tome neke moje kolege. Vaspitanje od malih nogu da volite i čuvate prirodu važno je za budućnost naše zemlje i naše planete Zemlje. Zato apelujem prvenstveno na medije da kratkim spotovima o važnosti čuvanja i nezagađenja prirode, među silnim reklamama, podsećaju na ovo iznova i iznova. Dakle, kolektivna svest, podsećanje građana da prijavljuju bacanje otpada i brzina kažnjavanja; ovo je veoma važno, brzina kažnjavanja – za sve one kojima nije teško da odu do šume ili pored bistrog potoka, do nacionalnog parka i bace đubre koje se neće hiljadama godina razgraditi.

Upravo ova vlada je osnovala posebno Ministarstvo životne sredine zato što shvata značaj ove oblasti i želi da ozbiljno rešava probleme.

U sredini iz koje ja dolazim, lokalna samouprava Mladenovac, sada je za nas veliki projekat 70.000.000 dinara za prečišćavanje voda u naselju Međulužje u Mladenovcu, koje je bilo izuzetno nerazvijeno i nepokriveno kanalizacionom mrežom. Smatramo da je ovaj projekat, koji se radi posle dvadeset-trideset godina, jedna konkretna akcija u prilog svemu ovome što pričam. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima koleginica Stanija Kompirović.

Izvolite, koleginice.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, zaštita životne sredine podrazumeva skup različitih postupka i mera koji sprečavaju ugrožavanje životne sredine s ciljem očuvanja biološke ravnoteže. Ekološka odbrana predstavlja trajnu obavezu svih članova društva. Briga o životnoj sredini je prioritet društva od sveukupnog značaja za društvo. Zdravija

životna sredina je osnov očuvanja ljudske egzistencije, zdravog razvoja društva i bitan faktor za nivo života stanovništva.

U svom izlaganju želim da se zadržim na sredini iz koje dolazim. Opština Zubin Potok, ili Ibarski Kolašin kako se često u narodu naziva, nalazi se na severu Kosova i Metohije. Nalazi se na obroncima dveju planina – Mokre gore i Rogozne. Teritoriju opštine preseca reka Ibar, na kojoj je izgrađeno veštačko jezero Gazivode. Zahvaljujući svojim prirodnim karakteristikama, specifičnoj geomorfološkoj građi i raznovrsnoj flori i fauni, opština Zubin Potok proglašena je prvim ekološkom opštinom u regionu.

Planina Mokra gora izgrađena je uglavnom od krečnjačkih stena i bogata je vodom. Na Mokroj gori nalazi se nekoliko manjih glacijalno-kraških udubljenja, suvih i periodično ispunjenih vodom. Najlepši estetsko-pejzažni ugođaj pruža Savino jezero, koje se nalazi oko stotinak metara dalje od Savine reke i stalno je pod vodom. Njegov gotovo pravilan, kružan oblik i znatna dubina nesumnjivo ukazuju na glacijalno poreklo. Prelepu planinsku floru dopunjuje nekoliko endemičnih vrsta, od kojih se izdvajaju srpska ramonda i patuljasti bor. Pored raznovrsnog životinjskog sveta i atraktivne divljači, predstavnici faune na Mokroj gori su veliki tetreb i mrki medved, čija je brojnost u porastu.

Jezero Gazivode, koje je u poslednje vreme u žiži političkih dešavanja zbog svog strateškog i hidroenergetskog značaja, ima izuzetnu vrednost i zbog kvaliteta vode. Naime, voda je drugog kvaliteta, što znači da se osim za piće može koristiti i u druge svrhe. Riblji fond ovog jezera je nadaleko čuven, poput smuđa sa Gazivodskog jezera, šarana, pastrmke i slično. Najveći reper kvaliteta vode i donekle endem jeste rečni rak.

Reka Ibar sa svojim pritokama takođe se može pohvaliti visokim kvalitetom vode, bogatstvom potočnom pastrmkom, endemskim vrstama vodozemaca koji se mogu naći u ovim vodama. Šume, proplanke, pašnjake i livade Ibarskog Kolašina često nastanjuju i razne vrste šumskog voća, koje su uz gljive s ovog područja jedan od važnih izvoznih potencijala i resursa koji se eksploatišu i čiji je izvoz u stalnom porastu i sve više cenjen na evropskom tržištu.

Kako je ovaj kraj u specifičnom geopolitičkom položaju, uostalom kao i područje cele Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija, potrebno je uložiti niza mera kako bi se zaštitili potencijali koji će u budućnosti biti okosnica privrednog razvoja i kroz razvoj turizma, proizvodnju zdrave hrane, sakupljanje šumskih plodova. Ovde pre svega mislim na zaustavljanje nelegalne seče šuma, neplanskog izlovljavanja divljači, sakupljanja plodova. Takođe, očekuje se ulaganje u pošumljavanje, obnovu posečenih šuma i zaštitu voda. Očekujem od države Srbije, Ministarstva i vodećih institucija aktivnih na ovom prostoru da

uzmu učešće u unapređenju životne sredine, ali i snažniji upliv u sve tokove održivog razvoja i života na prostoru Kosova i Metohije.

Pozvaću kolege poslanike da u danu za glasanje podržimo zakone koji se nalaze ispred nas. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog načelnog i jedinstvenog pretresa pitam – da li žele reč predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika?

Izvolite, koleginice Tepić.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Poštovani ministre sa vašim saradnicima, uvažene koleginice i kolege narodni poslanici, moram odmah na početku da kažem da mi je zaista žao što ministar Zlatibor Lončar nije danas sa nama; čekali smo ga juče gotovo čitav dan, ponadali smo se prisustvu danas. A vama zaista hvala što ste dosledno učestvovali u ovoj raspravi do ovog trenutka. Zamoliću vas da mu prenesete ono na šta ipak moram da se osvrnem iako nije tu, pa, ako ništa drugo, prateći njegovo ponašanje da se obraća onima koji takođe nisu bili tu i nisu mogli da se odbrane, mada sam sigurna da će mu i druge kolege vrlo brzo preneti ono što imam da poručim, a i da pitam, i zato je bilo beskrajno važno da bude tu.

Po mojim saznanjima, ministar Lončar je u životu položio dve zakletve, koliko sam upoznata: to je trebalo da bude Hipokratova zakletva i pred nama ministarska zakletva. Međutim, opšti je utisak, ne samo moj već i velikog dela javnosti Srbije, da on flagrantno krši, gotovo svakodnevno, obe ove zakletve, pa i svojim nastupom u Parlamentu u uvodnom izlaganju kada je obrazlagao šestu tačku dnevnog reda. Ja zaista ne znam da li je on nekada ranije nekome negde položio neku treću zakletvu, jer se očigledno pridržava samo nečeg čime se nije obavezao pred građanima. Očigledno se rukovodi nekim drugim kriterijumima, jer ono što je on uradio u svom uvodnom izlaganju zaista je dodatno skandalizovalo ovu skupštinu, ne samo zbog toga što je, rukovodeći se tabloidima, podlegao tome (mada nisam videla da mu je to bilo strano) da kriminalizuje, satanizuje, ponižava sve one koji se ne slažu s njim, sve one koji ne podržavaju vladajuću većinu kojoj pripada... Iako me zaista, posle dve i po godine, čudi da jedan ministar u Vladi Republike Srbije nije svestan toga da je on ministar svih građana, i onih koji su za njega glasali, odnosno poslaničku većinu i onih koji nisu, i onih koji uopšte nisu glasali. Dakle, on jeste u mandatu kada treba da zastupa interese svih građana bez obzira na njihovu bilo kakvu pripadnost.

Zašto kažem da je on skandalizovao ovo zasedanje? Zato što je, prvo, došao da obrazloži šestu tačku dnevnog reda, koja se odnosi na rebalans Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje... Nema čoveka, ne u ovoj sali,

sigurna sam, u državi Srbiji, koji će kritikovati bilo koji dinar koji se usmerava kako za lečenje retkih bolesti tako i za lečenje stanja i oboljenja koja se ne mogu uspešno lečiti u Republici Srbiji (ono što mi kolokvijalno zovemo „lečenje u inostranstvu“). Ali to su dve potpuno različite stvari, dve potpuno različite budžetske pozicije, dve različite ekonomske klasifikacije, a ministar je napravio zbun, što kažemo. Dakle, čak ni poslanici koji su pokušavali da ga odbrane nisu razumeli o čemu se radi, ne čitaju budžet. Ne mora da znači da svako ume da čita budžet, a onako kako nam ga šalžete, u petitu od sedam tačaka, zaista je teško koncentrisati se, i, naravno, u minimalnom vremenskom roku. Ali to su dve potpuno različite stvari, sve je ovde bilo pomešano.

Kritike su upućivane onima koji su svojim dobrovoljnim radom, svojim ličnim integritetom, svojom javnošću, kao umetnici, kao glumci, kao javne ličnosti pokušali da deo sebe ulože u humanitarni rad. Oni su, naravno, prokaženi iako su se usmerili na lečenje u inostranstvu, a ne na lečenje retkih bolesti.

Dakle, neme nikakve dileme da ono što je danas na dnevnom redu svako ovde podržava. I moram da dodam da bi, sigurna sam, svako pozeleo, i ovde i u celoj zemlji, da se nijedan dinar ne potroši iz svih ovih fondova i sa svih ovih pozicija, jer bi to značilo da su svi u ovoj zemlji zdravi.

Druga podmetnuta stvar jeste da je govorio o licima, organizacijama koje ne mogu da se brane, koje nisu zastupljene u ovoj Narodnoj skupštini. Tu prvenstveno mislim na humanitarnu organizaciju „Podrži život“ i na Sergeja ...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Tepić, moram da vas prekinem. Vi, očigledno, niste bili u sali ili ovde izvrćete određena dešavanja iz diskusije gospodina ministra Lončara. Nije on u svom uvodnom izlaganju govorio o tome, nego je odgovarao na pitanja poslanika. Nemojte da sprečavate ministre da odgovaraju na pitanja. Ako želite da postavite pitanje gospodinu Lončaru, imaćete prilike svakako u nekom periodu, a sad vas molim da govorite o temi i tačkama dnevnog reda koje su ovde.

Znači, ako dajemo saglasnost na plan i program rada Fonda zdravstvene zaštite, to, prvo, nema nikakve veze sa budžetom. Prvo vi naučite da čitate.

Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Potpredsedniče Arsiću, vi i ja nismo iste osobe da biste vi mene podučavali kako ću ja da obrazlažem svoje izlaganje o tačkama dnevnog reda. Dozvolite...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Tepić, nismo iste osobe na svu sreću. To je prva stvar. Druga stvar, ja nemam nameru da vas podučavam, dovoljno ste odrasli, zreli i školovani da odluke donosite sami. Ja vam samo skrećem pažnju da se vratite na tačke dnevnog reda i da ne izvrćete činjenice, jer moram

da vodim računa o tome šta rade narodni poslanici dok predsedavam. Kad ne budem predsedavao, to će neko drugi raditi umesto mene.

Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Zaista vas najlepše molim da me ne prekidate. Da li je moguće da još sedamnaest minuta ne možete da izdržite moje izlaganje i da me uporno prekidate?

Govorim, naravno, o tačkama dnevnog reda osvrćući se na sve ono što je već izrečeno. Ako za ono što je izrečeno, na šta se ja osvrćem, vi smatrate da je mimo tačaka dnevnog reda, onda su svi ti prethodnici morali biti upozoreni i prekinuti takođe da ne govore o tačkama dnevnog reda. Ništa ja ovde nisam izmislila, ništa ja ovde nisam dodala. Postoje stenobeleske, vrlo sam ih pažljivo čitala, sigurna sam da ste i vi. Prema tome, apsolutno nisam izašla iz okvira dnevnog reda i ponavljam ono što je bilo uvodno izlaganje ministra. I molim vas da me ne prekidate više, izdržite još nekoliko minuta koliko mi pripada.

Dakle, ministar Lončar, kao što sam rekla, stvorio je opštu zabunu i izjednačio lečenje stanja i oboljenja koja se ne mogu uspešno lečiti u Republici Srbiji i lečenje retkih bolesti. Nema nikakve sumnje da se kroz RFZO drugačije tretiraju. Mi smo slušali koje su retke bolesti, kako se detektuju i kako se tretiraju, ali je stvorena slika da je to ono zbog čega se javnost Srbije podigla na noge od kada smo imali poslednji slučaj, nažalost tragično završen u subotu, sa četvorogodišnjim dečakom. Mi smo tabloide i celu satanizaciju ovih nesrećnih okolnosti imali prenete ovde u uvodnom izlaganju ministra Lončara u Parlamentu.

Ono što sam u ime građana dužna da pitam ministra Lončara ovim povodom, u ime građana koje zastupam – da se drugačije završio ovaj vikend i da nije bolest pobedila život, da li bi i Vlada i humanitarna fondacija „Podrži život“ i Sergej Trifunović, kome je Vlada odlučila da uplati određena sredstava, bili heroji jer su spasli jedan život? Umesto toga, mi smo se suočili sa tragičnom vešću u subotu, a istog dana je krenula haranga na ovu fondaciju i na njihove predstavnike.

Molim vas, imam tri pitanja za ministra Lončara i postavljam ih u ime Sergeja Trifunovića, građanina Republike Srbije, jer sam ja predstavnica građana Republike Srbije ovde. Prvo pitanje je – kako je moguće da neko ko je član Vlade Republike Srbije, ministar ove države, temelji svoje tvrdnje na tabloidnim napisima? Drugo pitanje – da li mu je imalo neprijatno da kao neko ko je, dokazano fotografijama, bio povezan sa kriminalnom grupom povezanom sa...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Tepić, izričem vam opomenu.

MARINIKA TEPIĆ: Da li mogu da nastavim? Hvala.

Treće pitanje u ime Sergeja Trifunovića, građanina Republike Srbije – da li bi...

(Isključen mikrofoni.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Tepić, dobićete još jednu opomenu. Posle toga ide oduzimanje reči. U to budite sigurni. Da dozvolim ovako nešto, neću.

Izvolite.

MARINIKA TEPIĆ: Potpredsedniče Arsiću, pa pre pet minuta ste mi rekli, ako imam neko pitanje, da ga postavim i da ga uputim.

PREDSEDAVAJUĆI: Postavite u svoje lično ime. Vi ste poslanik.

MARINIKA TEPIĆ: Hoćete li mi vratiti vreme i ...

PREDSEDAVAJUĆI: Ne.

MARINIKA TEPIĆ: ... Da mi kažete koliko mi je vremena ostalo, pošto ste isključili minutažu.

PREDSEDAVAJUĆI: Preostalo je jedanaest minuta i trideset četiri sekunde. A vreme vam ne vraćam zato što sam svaki put zaustavljao vreme kad god sam vas prekidao.

MARINIKA TEPIĆ: Zahvaljujem.

Imam još jednu molbu za vas, ministre Trivan, da prenesete ministru Lončaru, a to je, kad sledeći put dođe ovde (ja bih mu svakako to rekla da je došao), da nema nikakve potrebe da više na narodne poslanike, da nam govori šta on sve neće dati i na šta neće pristati, što je takođe činio pre nekoliko dana ovde, pre tri dana mislim. Nema potrebe da imitira svog predsednika Aleksandra Vučića, koji možda na ministre, ja ne znam, ili na svoje saradnike, više...

PREDSEDAVAJUĆI: Sada vam izričem drugu opomenu.

MARINIKA TEPIĆ: Potpuno je neverovatno da niste u stanju da izdržite još deset minuta. Evo, sad sam potrošila već minut.

PREDSEDAVAJUĆI: Nije u pitanju deset minuta, mogu ja da izdržim mnogo više nego što vi mislite, ali neću dozvoliti da se unižava dostojanstvo Narodne skupštine i da se vređaju ministri od strane poslanika, ni obrnuto.

MARINIKA TEPIĆ: Svaka vam čast na ovim seksističkim komentarima kojima se smeju i žene, narodne poslanice, koje se smeju seksističkim komentarima predsedavajućeg jednoj narodnoj poslanici.

Prešla bih sada na ...

PREDSEDAVAJUĆI: Svako ima pravo da razmišlja kakvo ima vaspitanje.

MARINIKA TEPIĆ: Mogu li ja da nastavim da govorim bez vašeg ometanja?

PREDSEDAVAJUĆI: Nastavite.

MARINIKA TEPIĆ: Jedino mene ometate sve vreme. Uopšte mi nije jasno zbog čega.

Kada je reč o aktima vašeg ministarstva, to je jedan zakon, ja bih svakako mogla štošta da vam zamerim. Mi smo malo komentarisali, dopisivali se preko medija, to smo učinili i preko instituta poslaničkog pitanja. Mogla bih da vam zamerim da mi niste odgovorili, ili niste adekvatno, ni na jedno pitanje koje sam vam postavila. Uglavnom su se odgovori svodili na prebacivanje nadležnosti na Ministarstvo poljoprivrede, a kolega Nedimović je prebacivao loptu na vas. Ja sam slala istovetna pitanja na oba ministarstva jer se jedno razdvojilo na dva dela.

Mogla bih da vam zamerim i to što vas je šira javnost, ili bar mlađa javnost, upoznala tek u okviru beogradske kampanje, ovog proleća. Osim ovih starijih koji vas znaju kao ministra sporta, šira javnost u najdirektnijem delovanju vas je upoznala tek kada ste počeli da posećujete lokacije na kojim je otkriven prokrijumčareni zakopani kancerogeni otpad. A to je bilo samo u beogradskoj kampanji i završilo se bez epiloga, ili bar da javnost zna šta je bilo sa svim tim. Jer, nekako neće biti da su samo operateri krivi, neko je njima dao dozvole za rad. Neće biti da je jedina mera samo oduzimanje dozvola nesavesnim operaterima. Mene jako zanima ko je njima izdavao dozvole i šta u ovom trenutku rade lica koja su bila zadužena za izdavanje dozvola ovim, kako se smatra, očigledno nesavesnim operaterima.

Imala bih da vam zamerim dosta i kada je reč o tome da izbegavate neke lokacije u Pančevu. Ja dolazim iz Vojvodine, iz Pančeva, i pozvala sam vas, kada ste najavili posetu Pančevu i još jednu detektovanu prokrijumčarenu količinu kancerogenog otpada, da svratite malo i u „Petrohemiju“ Pančevo. Mogla bih da vam zamerim to što se tamo ne čini ništa da se ukloni ogromna deponija gotovo stoprocentne žive usred fabrike, ogromne količine izuzetno štetnog azbesta. Vi sigurno znate da se urušio i deo objekta gde je sve to bilo smešteno. Vi sigurno znate da se iz vazduha može videti, preko Gugl mape, fleka otpada usred „Petrohemije“, koliko je velika. Ne vidite fabriku, vidite fleku – e, to je taj otpad. Isto tako dobro znate da se sa živom u tako visokom procentu, ona je preko 80% čistoće, gotovo ništa ne može uraditi. Tamo rade neki ljudi, tamo žive neki ljudi. Sigurna sam da isto tako dobro znate o problemu porozne peći, od pre godinu i po dana, i da je uprava „Petrohemije“ bila upoznata s tim, i da kancerogeni hrom šteti ne samo građanima Pančeva već i Beograda, a da se ništa do danas po tom pitanju nije uradilo.

Mogla bih da vas kritikujem i po pitanju nepotizma u odnosu na „Petrohemiju“, ali neću, ministre, odlučila sam da vam verujem. Slušala sam vas pažljivo i odlučila sam da vam verujem, zato što imam utisak da ste ostavljeni na leđima.

Imam utisak da jasna poruka koju ste dobili, sa gotovo trista amandmana kolega koje će, kako su najavile, glasati za ovaj zakon... Trista amandmana ne na zakon, na četiri člana jednog zakona, ne na ceo zakon, neki imaju stotinu članova, na četiri člana izmene Zakona ove vaše kolege, koje kažu kako će vas podržati, uložile su gotovo trista amandmana. Šta su vam time pokazale? Da ne znate da pišete ni izmenu člana? Da ne znate da pripremite materijal za skupštinsku sednicu? Ne znam za koga je to veći poraz – za njih, koji uprkos tome kažu da će glasati iako nijedan od tih amandmana verovatno neće biti usvojen, ili za vas koji ste prva adresa i za pohvalu ali i za kritiku.

Slušala sam raspravu nekih kolega koje su vam na elegantan način iznele prekorne tonove u odnosu na vaše kritike, i vaš pokušaj da pred građanima savesno odgovarate na probleme, naročito na isušivanje reka i na veliki problem sa mini-hidroelektranama. To su bili jedini trenuci kada niste klimali glavom dok neko govori. Taj govor tela je mnogo govorio, zbog čega sam takođe odlučila da vam verujem.

Zašto dodatno želim da vam verujem? Zato što znam da ne možete da se izborite sa izmišljenim pravnim licima, za koja osnovano možemo da sumnjamo da iza njih stoji SNS, koja su direktni zagađivači životne sredine, kao što je slučaj u Vrbasu. I hvala vrednim novinarima Vojvođanskog istraživačkog centra *VOICE*, koji to prati već godinu i po dana. Radi se o nekoj tzv. kafileriji, inače pravnog lica „Eko-vet plus“, koje Vrbašani zovu „Aušvic“, koje je evidentno imalo za cilj da u predizbornoj kampanji za beogradske izbore iz gotovo trećine vojvođanskih opština, njih osamnaest, izvuče preko milion evra za potpuno nenormalne ugovore za uklanjanje animalnog otpada, za tzv. kafileriju „Eko-vet plus“, koja je zapravo oteta.

Oteti objekat je inače donacija EU prethodno, koji je volšebno nestao, niko nije znao šta je s njim, pa se odjednom pojavila ta kafilerija, pa neki radovi na nadstrešnici i onda su u rekordnom roku od nekoliko nedelja bukvalno isisani budžeti. Znači, raskinuti su ugovori u svim opštinama i gradovima koje sam pomenula, dakle to je trećina vojvođanskih gradova. Raskinuti su ugovori sa dotadašnjim saradnicima, s javnim preduzećima, kafilerijama ili privatnicima koji su za dve ili tri stotine hiljada dinara radili redovan godišnji posao, a sačinjavani su ugovori sa „Eko-vet plus“, pravnim licem, za više desetina miliona dinara u samo nekoliko meseci. Naravno, kada se beogradska kampanja završila, a smatramo da je finansirana pretežnim delom upravo iz ovih vojvođanskih budžeta na ovaj način, ugovori su počeli da se raskidaju.

Jako je važno da napomenem da je prvi direktor ili vlasnik Branislav Radišić, rukometaš iz Novog Sada, koji je sa 40.000 dinara podržao kampanju Aleksandra Vučića. Zatim, kada je *VOICE* počeo da piše o ovome, vlasništvo je preneto na Todora Šimpragu, koji je bio član Veća ispred SNS u Opštini

Srbobran, a kada su ga novinari zvali, pobegao je glavom bez obzira i podneo ostavku istog dana.

Dakle, biće da ima i vatre tu gde ima dima. Vrbašani kažu crnog dima, smrdljivog dima; počinju zaista da se guše, biva im jako teško da žive u Vrbasu. Ima ovde kolega iz Vrbasa.

Takođe vas molim da obratite pažnju ne samo na ono zagađenje koje se vidi već i na ono zagađenje koje isisava naše budžete u stranačke svrhe. I zbog toga što ste ostavljeni na leđima dok se vi borite za neke stvari ovde, a imamo SNS zagađivače u svakom smislu, potpuno razumem vašu poziciju i ne znam ... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Oduzimam vam reč, kolegice Tepić.

Pravo na repliku... Samo da prvo vidim ko je po Poslovniku.

Po Poslovniku, gospodin Ristićević?

(Marijan Ristićević: Ja sam se javio kao ovlašćeni.)

Prvo pravo na repliku, gospodin Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Više je stvari na koje treba reagovati. Prvo, izneta je tvrdnja da se od strane ministra tabloidi koriste kao izvor informacija. Konkretno, misli se na informacije o slučaju prebacivanja nekih sredstava iz fonda koji bi trebalo da služi za pomoć deci u privatni investicioni fond. Evo, ja sad gledam sajt te fondacije. Dakle, njihov sajt i njihovo saopštenje može sada da se pročita, stoji na naslovnoj strani sajta: „Fondacija je“, to oni kažu, „u skladu s odredbama Zakona o zadužbinama i fondacijama, uložila novac u iznosu od 15.500.000 dinara u investicioni fond 'Ilirika' radi oplođivanja tih sredstava“. Dakle, toliko o tome da li je reč o tabloidima ili o nečemu što oni sami kažu.

Drugo, imam ovde uvodno izlaganje ministra i mogu da ga poklonim svakome kome treba. Jednu jedinu reč u uvodnom izlaganju ministar nije rekao na ovu temu. To je istine radi. Ono što jeste rekao, to je da se opredeljena sredstva za lečenje retkih bolesti uvećavaju na dve milijarde dinara, odnosno za novih petsto miliona dinara. I, što je verovatno neke zbolelo, podsetio je da je 2011. godine nula dinara bilo za obolele od retkih bolesti, a danas se dve stotine dece leči, odnosno za to se izdvaja dve milijarde dinara za ovaj broj korisnika.

Treće, seksističke komentare očekujem da komentariše neko ko je smogao snage i volje da reaguje na sramni nastup Željka Veselinovića, tadašnjeg predsedavajućeg saveza ljotićevara, tajkuna i ostalih. Ko to nije uradio, nema potrebe da se izjašnjava na tu temu ikada više.

Treća stvar, finansiranje kampanje – dobra informacija kako se to uspešno radi na ne sasvim pošten način može se saznati npr. od Vuka Jeremića, on je potrošio sedam miliona, čini mi se, čvrste strane valute. Na tu temu, predlažem, pratite dobro slučaj njegovog „brata“ Hoa i optužbe od strane

američkih institucija da je umešan u ilegalnu trgovinu oružjem; može mnogo da se sazna na tu temu.

Na kraju, amandmani Srpske napredne stranke i naš odnos prema procedurama. Ako neko čuva dostojanstvo Narodne skupštine, to smo mi. Kada se kaže – imamo osnovanih razloga za sumnju, ja sad kažem – mi imamo osnovanih razloga za sumnju da ćemo za ova dobra sredstva, dodatna sredstva za lečenje dece, opet glasati mi, a da se oni koji to pitaju neće ni pojaviti, kao što se nisu pojavili ni da glasaju za „Zojin zakon“.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Branislav Mihajlović.

Izvolite.

BRANISLAV MIHAJLOVIĆ: Zahvaljujem.

Juče sam govorio o ovom predlogu zakona, a danas bih hteo da se podsetimo perioda do 2012. godine kada su članovi Upravnog odbora Fonda za zaštitu životne sredine bili Oliver Dulić, Nemanja Komazec, Verica Noveski, Šimon Đarmati i gospodin Goran Trivan, sadašnji ministar ekologije. Predsednik Upravnog odbora bio je upravo ministar Dulić, bez obzira na očigledan sukob interesa. Postoji pregršt krivičnih prijava podnetih od strane DRI protiv tadašnjeg ministra Dulića, njegovih državnih sekretara, direktorke Fonda i kompletnog Upravnog odbora Fonda za zaštitu životne sredine. Postavljam pitanje nadležnim državnim organima – dokle se stiglo s tim krivičnim prijavama? Prošlo je već pet-šest godina, dosta vremena, i radi se o vrlo ozbiljnim krivičnim delima nenamenskog korišćenja budžetskih sredstava (propisano članom 362a Krivičnog zakonika Republike Srbije) i zloupotrebe službenog položaja (propisano članom 359. Krivičnog zakonika Republike Srbije).

Dakle, SNS s jedne strane kritikuje rad Fonda, opravdano naravno. Setimo se samo afere sa sajtom koji je plaćen 25.000 evra (govoreno je ovde o tome), akcije „Očistimo Srbiju“, koja se pretvorila u „očistimo budžet“ (i o tome je pričano ovde u Parlamentu, kako su i kolege iz SNS-a juče ovde rekle) i niza drugih afera koje su prošle bez ikakvih sankcija. S druge strane, ne samo da nikoga nije procesuirao već je postavio člana Upravnog odbora Fonda za zaštitu životne sredine, protiv kojeg je DRI podnela više krivičnih prijava, ni manje ni više nego na mesto ministra. Gospodo, o čemu vi ovde pričate? Doduše, možda su gospodina Trivana preporučili dobri rezultati u Beogradu, kao sekretara za zaštitu životne sredine. „Dosta je bilo“ postavlja pitanje – šta se s pomenutim krivičnim prijavama dogodilo, gde je zapelo? Ponavljam, prijave je podnela Državna revizorska institucija i prošlo je mnogo godina.

Treba se podsetiti da je 2001. godine gospodin Trivan bio osuđen po Zakonu o jednodnevnom porezu na ekstradohodak i ekstraimovinu. Kaznu od

88.000 nemačkih maraka nije platio. Zakon je ukinut, imovinu je zadržao. I, pod dva, iako se tu, da kažem, provukao, 18. oktobra 2001. godine uhapšen je ...

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Kolega Mihajloviću, mi nismo ovde da komentarišemo bilo kakve ni presude, ni istrage, niti bilo šta, znate to dobro. Znači, tako nešto ne postoji. Molim vas da nastavite vašu raspravu u parlamentarnom i korektnom tonu prema kolegama narodnim poslanicima, prema ministru i njegovom timu koji je došao da govori ovde o temi.

Izvolite, nastavite.

BRANISLAV MIHAJLOVIĆ: Zahvaljujem što ste me upoznali da to ne postoji. Ja sam do pre par sekundi bio apsolutno ubeđen da to postoji. Izvinjavam se, gospodine predsedavajući, što sam potpuno bio pogrešno informisan. Hvala vam mnogo što ste me uputili, baš mi je žao što sam do sada bio pogrešno informisan.

Ovde imam brdo sličnih materijala, ali pošto to, je li tako, kako vi kažete, ne postoji, onda ćemo to mi malo preskočiti i onda ćemo da kažemo, da ne bude baš sve negativno... Evo, vidite, imam dve strane tih negativnih stvari koje, je li tako, ne postoje. Hajde onda da kažemo nešto što postoji. Na primer, da ne bude baš sve negativno, može ministar da pomisli da ga mi iz DJB ne volimo, ne daj bože, da ne mislimo nešto dobro o njemu. Želim, recimo, da pohvalimo njegovu nameru koju je juče ovde istakao, da reši problem divljih deponija. Odlično, pozdravljam. Međutim, ako misli da ih rešava devet godina, kao što ih je rešavao u Beogradu, a svi smo svedoci na šta nam grad liči, onda ga molim da odustane.

Gospodine Trivan, vi ste pokazali šta znate i šta ne znate, devet godina kao prvi čovek za zaštitu životne sredine u Beogradu. Zato vas molim da prestanete da nam prodajete maglu i da se sklonite sa mesta kome očigledno niste dorasli.

Jednu stvar ne mogu da prećutim, ono što smo skoro čuli, to je pitanje granica sa Hrvatskom. Najbolji i najnoviji dokaz da vi niste dorasli vašem poslu jeste vaša izjava o granicama gde, zamislite, ministru u Vladi Republike Srbije nije važno da li će granica sa Hrvatskom biti 100 ili 200 metara levo ili desno! Evo do čega može da dovede negativna selekcija. Ovo je eklatantan primer negativne selekcije kadrova, protiv čega se „Dosta je bilo“ snažno bori.

Da ne bih više pričao o stvarima za koje me je gospodin Marinković, na čemu mu zahvaljujem, upozorio da ne postoje, ja bih na kraju rekao da DJB zbog svega ovoga traži momentalnu smenu ministra Trivana, i pozivamo sve opozicione stranke da podrže ovu inicijativu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Mihajloviću.

Povreda Poslovnika, gospodin Radoslav Milošević.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Hvala, predsedavajući. Reklamiram čl.106. i 107.

Meni je žao što kolega iz „Dosta je bilo“ nije uvideo da je ministar Dulić tu funkciju obavljao do 2012. godine, da se ne radi o Oliveru Duliću i o tome što je on radio kao ministar. Mislim da ste bili u obavezi da prekinete govornika dok je iznosio gnusne neistine na račun ministra Dulića, njegovog tima i njegovih saradnika. A može da se podlakti sa Srpskom naprednom strankom, koja već sedam godina sprovodi hajku na gospodina Dulića.

Kao njegov prijatelj i partijski saborac, morao sam da reagujem. Vas molim i upozoravam da prekinete takva nagađanja, da se neko ovde optužuje bez ikakve osnove i bez ikakvog argumenta, jer ti ljudi imaju porodice i mislim da sa takvom praksom treba da se prestane. A baš mi je drago što to radi neko iz opozicije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Milojeviću.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje? (Ne.)
Hvala vam.

Da li još neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Marijan Ristićević.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, bolestan kralj zdravom siromahu vidi krunu na glavi. Dakle, zdravlje nije sve, ali bez zdravlja sve je ništa, tu moramo biti pažljivi.

Kao neko ko je bio član Upravnog odbora RFZO-a (nedavno sam dao ostavku), upoznat sam s nekim detaljima, bio sam i žrtva. Van toga, finansirao sam, a voleo bih... Kaže – ruka koja daje ne priča. Ruka koja prima treba da priča. Ali s obzirom na količinu političkog besa koji je ovde iskazan po pitanju jedne fondacije, koja je navodno apolitična, a znamo koliko jeste jer nosilac fondacije ide na glavne odbore te partije, ja to moram da pokažem. I vrlo rado bih ukrstio svoje telefone, ovaj moj je iz maja, više telefona bih ukrstio...

Znači, oficijelno i privatno sam želeo da zdravlje ljudima bude sve, da zdrav siromah bude srećniji od bolesnog kralja, ali da ni kralj ne bude bolestan, a pre svega da zdravlje imaju naši radnici, naši seljaci, naše domaćice, običan narod, onaj koji se zlopati. Onaj koji je uložio ogromnu energiju na današnji dan da bi mu bilo bolje, doživeo je da mu novčanike i stomake prazne oni koji su punili svoje stomake i svoje račune. Upravo iz tog razloga bih želeo da sa njima ukrstim telefone.

E sad, valjda imam i ja neka prava. Kao žrtva progona pre godinu i po dana, nijednog trenutka nisam rekao – ljudi, ja sam i na oficijelan i na onaj drugi način pomogao. Nisam se čak ni branio, pustio sam neviđene izlive besa. Vi to, gospodine predsedavajući, svakako znate. Držane su konferencije za štampu, izmišljano je, morao je na kraju premijer da me brani. Čak su se i neke kolege ili kolegice odavde unapred ogradile, a da ništa nisam bio uradio, oni su bili

upoznati. Toliki je bio taj izliv besa političkog prema meni. Sada je taj izliv besa prema ministru. Ja to jednostavno ne mogu da dopustim, bez obzira na to što nisam njegov advokat.

Bio sam član Upravnog odbora RFZO-a i paralelno s tim finansirao, recimo, „Blicovu“ fondaciju, fondaciju raško-prizrensku, fondaciju glumca o kome se govorilo, fondaciju Šapića, fondaciju Unicefa za decu itd. U svakoj prilici valja pustiti dve poruke. Ali kada država jednoj privatnoj fondaciji da 250.000 evra, to je javni novac, a čak i ovaj koji mi puštamo SMS porukama na neki način je javni. Gospođa Radeta će to svakako bolje objasniti od mene.

Narod ima pravo da zna gde mu je novac otišao. Ako je neko bio human i od svoje male plate ili od svoje male penzije od 14.000 dinara (ili moj otac od 11.000 dinara) izdvojio 200 dinara, onda on ima pravo da zna gde je tih njegovih 200 dinara otišlo. Državni organi to treba da mu omoguće. Dopalo se to meni ili ovim drugima preko ili ne, narod ima pravo da zna gde je taj njegov novac otišao.

A ja ću vam reći da su najhumaniji oni koji nemaju dovoljno ni za sebe. Nekad su spremni i poslednju paru da odvoje da bi pomogli nekom za zdravlje. Kaže – za zdravlje se valja dati. Mnogi koji nemaju mobilne telefone daju 200 dinara svojim komšijama koje imaju, da to uplate. Mi njima dugujemo istinu i samo istinu. Državni organi moraju da utvrde kako se taj novac troši, bilo da se radi o RFZO-u...

Kada sam ja izneo činjenice, verovali ili ne, napao me Poverenik za informacije od javnog značaja. Napao me zbog toga što sam izneo informacije koje su od javnog značaja. Ali ove informacije su od javnog značaja i narod, ponavljam, to treba da zna. Ne volim da se oko toga politizira, ali s obzirom na uzrok ove bolesti ovde u Skupštini, ona određuje i terapiju.

Kao član Upravnog odbora RFZO-a, moram da pročitam sledeće podatke: 2010. godine lečeno je, govorim o RFZO-u, ne o budžetskom fondu, ovo govorim pod punom odgovornošću, kao i ranije, 40 dece, na vlasti su bile ove galamdžije, 40 dece je lečeno; 2012. godine lečeno je 45 dece, odraslih gotovo 300, 289. Znači, na jedno dete, lečeno je sedmoro odraslih, ali samo 45 dece. Ja sam krajem 2013. godine ušao u RFZO. Godine 2014. lečeno je 120 dece, a 223 odraslih, znači nije više jedan prema pet, nego jedan prema dva. Godine 2015. o trošku RFZO-a (ne govorim o budžetskom fondu koji se u međuvremenu osniva) lečeno je 306 dece, a 179 odraslih; 306 dece, sedam puta više nego što su oni, i odnos odraslih i dece debelo je bio u korist dece. Godine 2016. lečeno je 563 dece, 110 odraslih; 5,5 prema jedan, sasvim obrnuto, s tim što je lečeno dvanaest puta više dece nego 2012. godine i četrnaest puta više nego 2010. godine. Godine 2017. lečeno je 600 dece. Država je za to dala – da je trebalo, dala bi i više – 2.187.613.084 dinara.

Dragi građani, ja sam vam podneo izveštaj. Ovaj izveštaj ide meni na dušu ako nije tačan. Možete i da proverite. Može i ovaj zaverenik, Poverenik to da proveri. Nadam se da mi zbog ovog neće ponovo podneti krivičnu prijavu. Vi imate pravo da znate gde ide vaš novac.

Sada kad treba utvrditi da li su neke privatne fondacije, ne daj bože, zloupotrebile određena sredstva... Ne želim unapred u to da sumnjam, voleo bih da budu najčistije, ali ako su građani bili humani i od plata i penzija od 13.000, 14.000, od 10.600 odvajali po 200 dinara, njima treba omogućiti potpuni uvid, jer izgleda da oni koji su prikupljali novac to nisu radili besplatno već su to naplaćivali. Dragi građani, to je nepravda do neba, vi izdvajate od to malo vaših para, izdvajate par evra i svakog meseca to radite, a oni koji prikupljaju sredstva to neće da rade besplatno. Ne treba ništa da plate, treba da ulože svoj rad. Vi ste dali novac, a oni koji prikupljaju taj novac treba to da rade besplatno. Očigledno je da nisu. Izgleda da su se pojavljivali i neki procenti, ne želim u to da sumnjam, ali državni organi to treba da provere.

Na kraju se pojavio vlasnik kockarnice kome je pozajmljeno petnaest i po miliona, po priznanju te fondacije, zato o tome mogu da govorim. Po podacima koje imamo, vraćeno je deset za četrnaest meseci, što znači da u tih četrnaest meseci izgleda da nije bilo potrebe, a verujem da jeste, voleo bih da nije bilo potrebe za bolesnu decu. Ali građani koji su dali novac morali su biti upozoreni – pre nego što vaš novac dođe do bolesne dece, on će se obrnuti, da bi se zaradilo, kod vlasnika kockarnica, u fondu koji je, čini mi se, slovenački. Bilo je pošteno da se to građanima kaže.

Znači, prilika da im se pošteno kaže je propuštena, ali prilika da se pošteno sve ispita još uvek traje i neka državni organi koji su dali 250.000 evra provere i taj novac ali i novac koji je išao SMS porukama i na razne druge načine prilagan. Tako i naši poznati sportisti koji su dali ogroman novac, koji su zaradili, zaradili pošteno u inostranstvu, za razliku od nekih koji su ovde zaradili akonto 5. oktobra milione, kamione, avione. Oni su svojim nogama, svojim telom zaradili taj novac, i oni imaju pravo na istinu, da se vidi da li je to pošteno trošeno.

Političari mogu da se obračunavaju oko toga, ali dajte da utvrdimo samo istinu, zato što sam ja bio žrtva jedne neistine i zato insistiram. I zato ništa loše neću da kažem o onome ko mi je vređao mrtvu majku, onome ko je zapišavao naše grobove. Neću ništa loše da kažem u smislu ove fondacije. Želim da mu ona bude najčistija, i ta i ona druga, i da imaju potpuno poverenje građana.

I samo da vam kažem, svi zahtevi koji su došli u RFZO su odobreni, sem onih koji su išli na budžetski fond. Ako neko ne podnese zahtev, RFZO ne sme da da novac jer on mora da ide po zahtevu i nalazu lekara. To rade tamo komisije, a Upravni odbor samo odobrava sredstva. I uvek smo ga odobravali

sa radošću želeći da se pomogne svakom detetu i svakom kome je u inostranstvu trebalo ukazati pomoć.

S tim u vezi, Ministarstvo nam nije pravilo problem, Fond je nezavisan. Mi smo zanolili mnogo ugovora sa kućama u inostranstvu. Umesto nekoliko njih, bilo je na desetine ugovora. I, reći ću vam, prosečno lečenje pacijenta u inostranstvu je 8.000 evra. Sve je transparentno, možete da proverite. Sve je fakturisano, sve je podložno kontroli. Izgleda da lečenje iz ovih privatnih fondacija košta daleko više, ali, opet, ne želim da sumnjam da je to zloupotrebljeno. Državni organi su ti koji moraju da utvrde istinu i da obnove poverenje i u RFZO, i u Ministarstvo, i u zdravstveni sistem i u te fondacije, koje ljudi imaju pravo da osnuju, ali naravno da moraju da posluju u skladu sa pravilima i sve mora da bude pošteno i transparentno.

Što se zaštite životne sredine tiče, ja želim da štitimo vazduh pre nego što ga ugledamo. To piše na jednom semaforu. To sam zapamtio, jako lepa poruka. Moramo da ispitamo, ministre, sve recyklere i da vidimo parametre, na koji način oni naplaćuju, odnosno fakturišu vama određenu količinu recikliranog otpada, da vidimo da li je ta pur-pena dovoljan dokaz, da li neki reciklari iz Pančeva veoma lepo žive i da li je to sve transparentno i pošteno. Nismo mi njima naručili radove, mi njima dajemo subvencije, kao što dajemo poljoprivrednicima.

Moramo da ispitamo kako su ovim milioneri petooktobarski, kojima se pridružio i neki tamo ljotićevec, dozvolili da se izgradi fabrika za reciklažu olovnihi akumulatora na vodozahvatu Indija, sa upojnim kanalom iznad vodozahvata odakle se vodom snabdeva na desetine hiljada ljudi. Da vidimo koliko gospodin koji je ovde imao mnogo prigovora ima sukoba interesa, jer je radio u Boru, ima niz ovih otpada ili, kako se to zove, za prikupljanje sekundarnih sirovina.

Moramo sve pažljivo da proverimo, ali recyklere takođe treba proveriti. Oni treba da štite životnu sredinu i da nam pomognu da ono što zagađuje životnu sredinu njima bude prihod, ali da državi ne bude prevelik rashod. Da vidimo šta je sa „Energo-zelenom“ za preradu klaničnog otpada, zašto su nas ovi petooktobarski milioneri, i onaj što je u Beti sad, što je bio ambasador u Belgiji, svedočio protiv naše zemlje, doveli u poziciju da vodimo spor od 130.000.000 evra. Zato što su oni na brzinu gradili fabriku za preradu klaničnog otpada. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

(Aleksandra Jerkov: Povreda Poslovnika.)

Narodni poslanik Aleksandra Jerkov, po Poslovniku.

Izvolite.

ALEKSANDRA JERKOV: Zahvaljujem, potpredsedniče.

Nikada se ne javljam za reč nakon ovog čoveka koji je malopre govorio i mislim da ništa što on govori nije vredno nikakvog komentara, ali, u skladu sa članom 107, molim vas da mu ne dozvolite neke stvari koje je on sebi u svom govoru dozvolio.

Možda vam je promaklo, ali mislim da možete saznati na šta je mislio kada je tvrdio ovde da je bio žrtva nekakvog progona pre godinu i po dana. Molim vas, mi smo svi kolege. Znao o čemu se radi ili možete saznati o čemu se radi. Nemojte mu dozvoliti da takve stvari radi zato što, bez obzira na naše političke razlike, na naše političke stavove, ja mislim da svi treba da budemo ljudi.

To što neki s vremena na vreme pokazuju da nisu baš u stanju da budu ljudi, to treba da bude njihova privatna stvar, ali, molim vas, nemojte im dozvoliti da takve stvari u ovoj sali iznose. Molim vas, verujem da sada možda niste obratili pažnju, niste povezali o čemu se radi. Mislim da mnoge kolege vrlo dobro znaju o čemu se radi. Nemojte ubuduće dozvoliti takve stvari.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jerkov. Uzeću stenogram pa ću, naravno, detaljno pogledati. Inače, za ovo što ste mi naveli, stvarno nisam shvatio o čemu se radi. Znao i sami da svaki narodni poslanik ima pravo da misli za sebe šta god želi, i da je žrtva političkog progona, i da je najbolji, i da je najpametniji i da je najbolji poslanik, tako da to ne možemo nikome zabraniti.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje?

(Aleksandra Jerkov: Ne.)

Hvala vam.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Član 107. Gospodine predsedavajući, o ovome će da se glasa.

Način na koji se gospođica Jerkov obratila meni govori više o njoj nego o meni.

(Aleksandra Jerkov: Nisam se obratila vama.)

Pokušala je da bude uvredljiva. Da li je uspelo ili ne, to neka gledaoci zaključie.

Ako neko ovde dođe pred moju klupu, pljune me, opsuje nepokretnu majku, ako neko iz njene poslaničke grupe, a to će gospodin Orlić svakako potvrditi, sa nekoliko ljudi ide po prostorijama da me prebije, da li sam ja neka žrtva ili nisam? Da li moj život manje vredi? Ako neko na njihovom oficijelnom sajtu napiše „bitango“, ako te nazovu na naslovnim stranicama „ološu“ itd., da li sam ja žrtva? Ako neko ovde uporno okreće leđa...

Na kraju, rekao sam, premijer je sam morao da pročita šta sam ja napisao, i utvrdilo se da to što je izneto na konferencijama za štampu nije bila istina. A ovde je bila prava haranga, čak su i neki naši naseli pa se ogradili od mene. Ja

sam u tom smislu bio politička žrtva i moje je pravo da sebe smatram političkom žrtvom. Kao što sam rekao da se nadam da zbog ovih podataka neću ponovo nastradati i biti proglašen ne znam čime.

Ja mislim sledeće: može pokušati da vas uvredi svako, ali je mene teško uvrediti. Da bi me neko uvredio, mora biti bolje od mene, ali nikako gori. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Rističeviću.

Rekli ste da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje, te nemam onda potrebe da obrazlažem povredu Poslovnika.

Narodni poslanik Vladimir Orlić, povreda Poslovnika.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Neću puno vremena da vam oduzmem, gospodine predsedavajući, član 104. pošto se ovo ukazivanje na povredu Poslovnika pretvorilo, vi ste odlučili da bude tako, u izvesna izjašnjenja. Dakle, prvo, ne tražim da se o ovome glasa, da se Skupština izjasni o ovome o čemu govorim sada; ja ću da se izjasnim.

Prvo ću da potvrdim da je potpuno tačno da događaj o kojem je govorio gospodin Rističević jeste bio pokušaj da se on brutalno napadne, da se iskarikira na podmukao način ono što je on rekao ili napisao. Kada su to uradili, nije im bilo dovoljno... Ja ću da potvrdim da ga jesu vređali ljudi koji su stajali na metar od njega i da jesu govorili za njegovu majku to što su govorili. I potvrdiću da zaista jeste bila potera za njim po ovim skupštinskim kancelarijama, da su ga ljudi tražili. Ja ću da potvrdim da se to desilo.

(Aleksandra Jerkov: Vi ste monstrum.)

I nek sam ja šta god kažete, ja nikada nisam ljude optuživao da su protiv toga da se deca leče, ljude koji su to izglasali, to rešenje usvojili. Ja nikada nisam lagao da su ljudi glasali protiv toga, ljudi koji su to rešenje usvojili. Ja sam, kako kažete, monstrum, ali ja sam takve optužbe slušao od onih koji mi to sada prebacuju, juče. Juče. Nije to nešto od pre godinu dana, nije to nešto čega se vi ne sećate. To se desilo juče.

Gospodine predsedavajući, vama sam hteo da kažem, nije ovo pitanje prava narodnog poslanika da misli o sebi, pošto ste tako nešto kazali, da nešto jeste ili nije, da jeste žrtva ili nije žrtva; ovo je pitanje činjenica i odnosa koji mi pokazujemo u ovoj sali kako jedni prema drugima, dame i gospodo, tako i prema građanima, kojih se sve ovo što mi ovde radimo tiče, i te dece, kako glasamo i kako se ponašamo, koliko sredstava obezbedimo ili ne obezbedimo. Ali poruka koju šaljemo ako se svakome može reći sve i ako čovek može da se mrzi do tih granica da mu se želi sve najgore na svetu i da mu se porodica tako brutalno napada...

(Aleksandra Jerkov: Napadanje porodica?)

... Onda se zapitajte kakvu atmosferu pravimo. Onda se zapitajte kakvu atmosferu pravimo.

I poslednja rečenica – ako vam nije jasno na šta mislim kada sve ovo pričam, mislim, na primer, na to da su za zakon o kome smo pričali juče, iz januara 2015. godine, glasali ljudi koji sede na ovoj strani. Oni koji o njemu pričaju i juče i danas nisu se udostojili ni da dođu u salu. E, o tome pričam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Orliću.

Upravo zbog toga što ste pominjali atmosferu, pozivam narodne poslanike da sada, pošto smo pri kraju sednice, napravimo atmosferu da ministar može da da završnu reč i da spustimo ovu tenziju. Prosto, nema potrebe za ovim, dobro smo radili ovih nekoliko dana.

Povreda Poslovnika, Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem se, kolega.

Povredili ste član 109. Mogu da razumem da nije bio uključen mikrofon gospođi Jerkov, ali je bilo nemoguće ne čuti ovde u sali da se direktno obratila gospodinu Orliću, a time ujedno i svim poslanicima koji stoje iza onoga što je gospodin Orlić komentarisao – vi ste monstrumi.

Ako ste vi u stanju da pređete preko ovakve uvrede, preko ovakve kvalifikacije koja je rečena poslanicima, ja se izvinjavam, čak i po cenu toga da poremetim tok rasprave, iako su neki došli namerno da to učine ovde pred sam kraj, izvinjavam se, žao mi je, ali moram da insistiram na tome da vi primenite odredbu člana 109. iako nije to popularno tražiti. Kada su osobe suprotnog pola u pitanju, to se nikad ne doživi na dobar način, ali ono što je rečeno ima posebnu težinu i zaista je više nego uvredljivo i ponižavajuće za ovaj dom.

Molim da vi reagujete na to bez obzira što to nije bilo rečeno u mikrofon, ali se jasno čulo u sali.

Ne tražim da se o ovome glasa, ali vas molim da preduzmete odgovarajuće mere. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Komlenski. Videli ste i sami i mogli ste da čujete da sam pozvao sve narodne poslanike da spustimo tenziju i da završimo ovu sednicu na način kakav je adekvatan za Narodnu skupštinu, na jedan častan i dostojanstven način.

Nisam čuo šta je koleginica Jerkov rekla, tako da... U svakom slučaju, ne očekujem to, prosto nisam očekivao da će to da kaže. Sada je kasno da reagujem na takve stvari ako je to tako kako jeste, a nema razloga da sumnjam.

Idemo dalje. Vjerica Radeta, pravo na repliku.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodin Rističević je u svom prvom obraćanju, kada je govorio o podacima vezanim za fond ovog nazoviglumca, rekao da ja znam neke podatke vezane za to.

Zaista, dosta podataka znamo, ali podržavamo da nadležni organi ozbiljno vide šta se dešava u tom fondu, da vide kako je moguće da sredstva

koja su prikupljena SMS porukama neko može da daje nekom drugom fondu, da uzima neke kamate, šta se dešava s tim kamatama itd.

Mi svakako to podržavamo, jer nije dobro, pogotovo kada je u pitanju ovako nešto, što bi trebalo da bude zaista jedna humana akcija, da se pretvori u aferu. A ovo se baš jeste pretvorilo u aferu. Ne znam zašto su se ovi petooktobarski piromani toliko povampirili ovih dana da napadaju na društvenim mrežama svakog ko se usudi (bože moj, tako oni misle) da pozove nadležne organe da se pozabave tim fondom tog Sergeja Trifunovića, nazovibivšeg glumca. Idu toliko daleko da kažu da su srpski radikali stali na stranu naprednjaka jer, bože, napadamo, kao i naprednjaci, taj fond.

Dakle, niti smo na nečijoj strani, mi smo ovde samostalna poslanička grupa, najjača opoziciona partija u Parlamentu, i tako radimo, tako se ponašamo i tako delujemo. Mi smo čak ozbiljno optužili i tražili da se razreši funkcije ministar Zlatibor Lončar jer je dao državne pare u taj fond, što je potpuno suludo. To je dodatni razlog da moraju nadležni organi ozbiljno da vide i šta je s tim parama koje je dao Zlatibor Lončar i šta je s parama koje smo mi svi uplaćivali SMS porukama. Ne verujem da su ovi što su ovako glasni i jednu jedinu poruku poslali. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Sada ima reč Milena Turk.

Izvolite.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, na kraju ove rasprave htela bih da dodatno istaknem značaj jedne odluke o kojoj danas raspravljamo u okviru dnevnog reda, a reč je o Predlogu odluke o davanju saglasnosti na Odluku o izmenama Finansijskog plana Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje za 2018. godinu.

Dakle, ovaj fond je opredelio deo sredstava za lečenje pacijenata koji su oboleli od retkih bolesti i počev od 2012. godine ova sredstva su se samo uvećavala. Godine 2012. za ovu namenu bilo je opredeljeno 130.000.000 dinara i osam pacijenata upućeno je u inostranstvo na lečenje; 2013. godine takođe 130.000.000; 2014. godine 260.000.000; 2015. godine 335.000.000; 2016. godine 600.000.000; 2017. godine 1.100.000.000 i 2018. godine dve milijarde dinara namenjene su za lečenje pacijenata koji su oboleli od retkih bolesti.

Ovo je, dakle, jedno sistemsko rešenje Ministarstva zdravlja za ovaj problem. Ovo je velika šansa za naše pacijente zato što imaju priliku da ili otputuju u inostranstvo radi lečenja ili da tim stručnjaka iz inostranstva dođe u Srbiju i ukaže neophodnu medicinsku pomoć. Ono što je važno jeste da u celom procesu odlučuje tim lekara, tim stručnjaka, jedan konzilijum, koji sagledava celokupno stanje pacijenta i donosi odluku u najboljem interesu pacijenta.

Za slučaj da je pacijentu neophodno lečenje u inostranstvu, Vlada Republike Srbije je obezbedila dva aviona kako bi se ovi pacijenti u što kraćem roku uputili i došli do lekara.

Naši pacijenti imaju priliku da o trošku države u inostranstvu dobiju najbolji mogući tretman. Osim toga, u okviru Ministarstva zdravlja oformljen je i kol-centar, koji će biti na raspolaganju roditeljima koji budu zatečeni lošom dijagnozom, da im služi kao pomoć da dođu do lekara i da prikupe neophodnu dokumentaciju kako bi u što kraćem roku pristupili lečenju svoje dece.

Ministarstvo zdravlja i ova vlada na različite načine unapređuju stanje našeg zdravstvenog sistema. Najpre kroz izgradnju novih zdravstvenih centara, pritom mislim na novi, velelepni Klinički centar u Nišu, ali i kroz ulaganje u objekte koji već postoje, preko Kancelarije za upravljanje javnim ulaganjima, a isto tako u znavljanje i modernizaciju opreme i vozila.

Osim toga, mi upućujemo naše lekare na specijalizaciju. Podsećam da je prethodni režim zabranio specijalizaciju i praktično doveo našu zemlju u situaciju da se suočavamo sa nedostatkom lekara. Međutim, mi smo to ispravili donošenjem zakona, gde smo prilagodili ove uslove kako bi što veći broj lekara imao mogućnosti da se specijalizuje i usavršava. Mi smo sada u situaciji da se još uvek nisu završile te prve specijalizacije na koje su lekari upućeni, ali, nažalost, zbog pogubne politike bili smo u procepu. Reagovali smo najbrže moguće kako bi naši pacijenti imali što bolju zdravstvenu negu.

Kada je reč o fondu „Produži život“, o kojem je bilo dosta polemike ovih dana, njega vodi čovek koji je upravo ovo ministarstvo i ovu vladu optužio za politikantstvo i propagandu. A sam je priznao, kao što smo čuli, to postoji i na zvaničnom sajtu ovog fonda, da su sredstva koja su građani Republike Srbije prikupljali za lečenje pacijenata, za lečenje naše dece, uplatili u neki inostrani investicioni fond. To je javni novac, to je novac koji su građani Republike Srbije uplatili putem SMS-ova. Ali, isto tako, i novac koji je Ministarstvo zdravlja uputilo u ovaj fond, to je iznos od dvesta miliona dinara. To je takođe novac građana Republike Srbije i mora na transparentan način biti potrošen. Ova fondacija je novac za lečenje mališana, iznos od 15,5 miliona dinara, prebacila u inostrani investicioni fond. Postoji osnovana sumnja da je ovde postojala neke zloupotreba i to treba, naravno, ispitati. Nisam sigurna da bi građani koji su uplatili novac za ovu jasnu namenu bili saglasni da se njihov novac na ovaj način reinvestira. Praviti biznis na pitanjima dece zaista je skandalozno.

Jedino što je prethodni režim uradio kada je upućivanje pacijenata na lečenje u inostranstvo u pitanju jeste to da je uputio svog ministra zdravlja na lečenje u inostranstvo. I to ne zato što je oboleo od neke retke bolesti, već zato što nije imao poverenja u sopstveni zdravstveni sistem pa je za jednu rutinsku operaciju pomoć potražio u inostranstvu. To je radio prethodni režim. Mi zaista želimo da razmišljamo u najboljem interesu pacijenata.

Još jednom podvlačim da niko ne sme da zloupotrebljava novac građana, pa makar to bio i glumac.

Na kraju rasprave, ono što je ključno, cela ova rasprava je pokazatelj da opozicija nema suštinske primedbe na predložene zakone. Još jednom, ministre, podrška za predloge koji su danas na dnevnom redu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Turk.

Sada reč ima ministar Goran Trivan.

GORAN TRIVAN: Hvala lepo.

Gospodo predsedavajući, jer vi ste sada meni paradigma za sve predsedavajuće ovih nekoliko dana, dozvolite mi da u nekoliko rečenica kažem ono što smatram potrebnim, a to je da se još jednom, osvrćući se na nekoliko diskusija poslanika koji su podržali ono što mi ovde predlažemo, zahvalim na tome i na već izrečenoj tezi da mislim da zaista počinjemo da razumemo koliko je životna sredina važna, bez obzira na to što su i druge teme, ja bih uvek rekao, jednako važne. Ali nikada neću prihvatiti da su teme životne sredine manje važne od bilo koje druge teme i dovoljno sam argumenata izneo za to. Ali, kome su potrebni argumenti za to? Čini mi se da je teško objašnjavati da je belo – belo, ili da je zeleno – zeleno, ali svejedno.

Ova rasprava u ovoj fazi, imaćemo još prilike da raspravljamo po amandmanima, ipak pokazuje o tome da se to bolje razume i da u svim političkim idejama, osim možda pokojeg izuzetka, postoji svest o tome da je ovo zaista važno. To što se ova tema ponekad dnevno-politički zloupotrebljava, na to smo i navikli, ali moja borba protiv toga nikada neće prestati. Ja sasvim sigurno mislim i ubeđen sam da je to tako, čak i ako mi se ne veruje. Pogledajte šta se dešava u zemljama razvijene Evrope i razvijenih demokratija, gde tema životne sredine postoji na sasvim pozitivan način već više od 20-30 godina; tamo se ova tema ne zloupotrebljava u dnevno-političke svrhe.

To govori u prilog tome da naša borba ne može da prestane. Od mene nikada nećete moći da očekujete da prestanem da govorim o tome i da prestanem da potpuno svesno pokušavam da promovišem jednu drugu vrstu dijaloga na ove teme, pa i na temu životne sredine. Ako hoćete, to je civilizacijska tekovina i za mene je to pitanje pristojnosti.

Ako nešto emitujemo svih ovih devet-deset godina radeći oficijelno i javno ovaj posao, to je pokušaj emitovanja pristojnosti u ovoj temi za koju plediramo da može i treba da bude tema koja je konsenzus svih nas. Manje-više, bez obzira na ovu vrstu moje kritike, ja subjektivno izvlačim zaključak da je moguće i da mi se čini da mi suštinski konsenzus ovde oko toga zapravo imamo. I hvala svima na tome, bez obzira na to što ponekad postoje kritike.

Ali ono što nije dopustivo, to su lični udarci i niski udarci. Dalje od toga ne moram da idem, da ja sam ne bih silazio nekoliko stepenika niže odgovarajući na neke od onih tema nekih osoba koje su sada napustile salu.

Vraćati se u prošlost je sasvim legitimno, ali izgovarati činjenice koje izvrćete, to nije dobro. Pa nije ni korektno, ali ko će vas, opet, pitati za korektnost?

Što se mene lično tiče, moja lična prošlost ili politička prošlost poznata je čitavoj javnosti. Ja sam znao da će naš prvi ulazak u Parlament indukovati možda i priču o tome. Ali problem s tim je, u stvari, u tome što sam ja potpuno ispravan. Sve ono što se može staviti na uvid javnosti ili pričati o tome je sudski ili na neki drugi način potpuno legalno i legitimno u ovom društvu rešeno. Toliko o tome. Naizgled je legitimno da vas neko na taj način gađa, ali, s druge strane, nije ispravno i nije pristojno izvrtati činjenice. Toliko.

Za one kojima to treba reći ili skrenuti pažnju, možda Srbija na to treba da kaže – dosta je bilo, hajde da budemo malo drugačiji. Hajde da pokušamo da Srbija pokaže to bolje, lepše lice, a ne lice dnevne politike u kome ćemo se po svaku cenu gađati i šutirati u cevnicu. Ja nisam ta adresa, ja to neću da radim. Baveći se javnom funkcijom, svestan sam da ste izloženi da vas ljudi i tako napadaju. Ja ću to samo ponekad, ovako uzgred, spomenuti, bez spominjanja nekih drugih detalja. Svako ima detalje o kojima bismo mogli da pričamo, ali ja to neću da radim. To je pitanje moje pristojnosti, to je pitanje našeg odnosa prema temi.

Što se tiče ovih naših, rekao bih, važnih tema, o zakonu smo rekli već dovoljno šta treba. Potrebno je usvojiti ove izmene Zakona zbog naših ljudi, zbog tih sredstava koja treba povlačiti. Potrebno je usvojiti i ove sporazume o saradnji, razume se, a pritom ne izvrtati potrebe da se sarađuje u okviru svih mogućih entiteta, granica itd.

Potrebno je zaštititi migratorne vrste, bez ikakve dileme, i svakako je potrebno zaštititi slepe miševе, iz razloga koje smo danas spominjali, a biće prilike da to popravimo i da se bavimo životnom sredinom na taj način.

Kada su druge teme u pitanju, opasni otpad, koji je otvoren kao tema, kao paradigma zaštite životne sredine, jeste imao za cilj i ideju da se podigne svest naših građana i nikako nije imao za cilj nikakve kampanje u kojima je možda neko želeo da učestvuje. Ja ne, moja kampanja za životnu sredinu traje dok sam živ i to nikakve veze nema sa kampanjama.

Procesi koji su započeti, stvari do kojih smo došli kao informacije od tužilaštva, BIA, procesuirane su i ti procesi će dati rezultate. Imate jednu presudu prvostepenu, čekamo drugostepenu. Verujem da će to biti gotovo jednako tako. Prvi put u Srbiji imate činjenicu da se to procesira kada je životna sredina u pitanju i da se zločin prema životnoj sredini kažnjava. E, to će se nastaviti, bez obzira na to što se nekome čini da toga možda nema. Da bi se procesuiralo, mora se pronaći. A kada se pronađe da je tako, onda mora sistem da reaguje. Tako je to priča i o Pančevu i o drugim regionima i gradovima gde smo pronašli ili ćemo pronaći, ili imamo indicija da možemo pronaći, nelegalno zakopan otpad. Bavićemo se i Pančevom, svakako i „Petrohemijom“ i svim

onim našim kapacitetima, uključujući Loznicu, o kojoj smo takođe pričali, koja i te kako ima potrebe da rešimo sva ta zaostala istorijska pitanja.

Kada je opasni otpad u pitanju, tu pričamo o kriminalu. To je nešto drugo. Uveravam vas da svaka informacija koju budete imali će za nas biti dobrodošla. Proveravaćemo i bavićemo se time i nikoga nećemo pustiti na miru od svega toga.

Živa je ozbiljan problem u Srbiji i mi se trudimo da promenimo neka pravila koja nas onemogućavaju da to izvedemo. Mislim da ćemo to vrlo brzo izvesti i stvoriti uslove da se spreči da nam ta živa uništava životnu sredinu. Videćete o čemu govorim.

Životinjski otpad moram da dotaknem kao jednu od vrlo važnih tema u Srbiji, jer imamo mnogo problema sa zagađivanjem životne sredine kada je to u pitanju. Radi se i na tome, država čeka neke arbitražne i slične poteze da se završe procesi, kako bismo znali šta radimo dalje. U svakom slučaju, tema je i više nego važna.

I, konačno, kada pomislite zašto se dešavaju svi ovi napadi na nas i vidite odakle dolaze napadi na nas, onda ćete razumeti zašto je to tako. Mnogi interesi su vezani za ono što radi Ministarstvo životne sredine. Stali smo na put mnogim nelegalnim radnjama, ili to pokušavamo da uradimo. Tu su interesi koji su ogromni, finansijski.

Bez obzira na sve to, svaka kritika tog tipa ili najveći broj kritika koje dođu ka nama u ovom smislu, negativnom, o kome sam pričao, jer su druge sasvim poželjne, razume se, jeste kritika koju možete tumačiti i na ovaj način. Ali, moram da ih razočaram, mi ćemo ubedljivo nastaviti ovo da radimo. Mi uopšte nećemo odustati od ovoga jer ova vlada, svi koji čine ovu vladu, i predsednik, koji je omogućio da ovu priču guramo, ponekad na mišiće... To je priča koja je u Srbiji epska, šta god da ko misli o tome. Nikada se u Srbiji nije u životnoj sredini radilo na ovaj način na koji radimo, a napominjem da mi samo nastavljamo tamo gde su drugi nešto već radili. Dakle, nije ništa počelo od nas, ali kod nas i od nas je dobilo takav zamajac koji više nije moguće zaustaviti.

Volimo svoju državu i pokazaćemo da je životna sredina jedan od najvažnijih motora, koji može da se iskoristi kao motor razvoja Srbije. Zapamtite, petnaest milijardi evra investicija se krije u onome što mi radimo. Dakle, zaštitite životnu sredinu, investirajte u radna mesta – za nekoga dobro, za nekoga nije dobro, ali za mene će biti svakako dobro, kao i za naše građane.

Na kraju, građani će biti vrhovni sudija onoga što radi ovo ministarstvo, kao i čitava Vlada, iako smo tu proveru imali više puta, ali ona će se ponoviti na sličan način. Hvala vam na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine ministre.

Zaključujem zajednički načelni i jedinstveni pretres o predlozima akata iz tačaka 1–6. dnevnog reda.

Prelazimo na tačke 7–13. dnevnog reda (zajednički jedinstveni pretres):

– PREDLOG ODLUKE O IZMENI ODLUKE O UTVRĐIVANJU SASTAVA STALNIH DELEGACIJA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE U MEĐUNARODNIM PARLAMENTARNIM INSTITUCIJAMA, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković (od 24. jula 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O UTVRĐIVANJU SASTAVA STALNIH DELEGACIJA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE U MEĐUNARODNIM PARLAMENTARNIM INSTITUCIJAMA, koji je podnela predsednik Narodne skupštine Maja Gojković (od 12. juna 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Srpska radikalna stranka (od 15. septembra 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Srpska radikalna stranka (od 23. jula 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Socijaldemokratska partija Srbije (od 20. jula 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O IZMENI ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa „Dosta je bilo“ (od 8. juna 2018. godine),

– PREDLOG ODLUKE O PRESTANKU FUNKCIJE PREDSEDNIKA OSNOVNOG SUDA U SOMBORU, koji je podneo Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu (od 21. septembra 2018. godine).

Prelazimo na zajednički jedinstveni pretres saglasno odluci Narodne skupštine da se obavi zajednički jedinstveni pretres o predlozima odluka iz dnevnog reda pod tačkama 7–13. dnevnog reda.

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Shodno članu 157. stav 2. i čl. 192. i 202. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram zajednički jedinstveni pretres pod tačkama 7–13.

Da li predlagač, odnosno predstavnici predlagača žele reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Pošto na listama poslaničkih grupa više nema prijavljenih za reč, pre zaključivanja zajedničkog jedinstvenog pretresa pitam da li žele reč predsednici,

odnosno predstavnici poslaničkih grupa ili još neko ko nije iskoristio svoje pravo iz člana 96. Poslovnika. (Ne.)

Saglasno članu 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem zajednički jedinstveni pretres o predlozima odluka iz tačaka 7–13. dnevnog reda.

Prelazimo na 14. tačku dnevnog reda – PREDLOG ODLUKE O IZMENAMA ODLUKE O IZBORU ČLANOVA I ZAMENIKA ČLANOVA ODBORA NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE, koji je podnela Poslanička grupa Srpska napredna stranka, od 28. septembra 2018. godine (jedinstveni pretres).

Molim poslaničke grupe, ukoliko to već nisu učinile, da odmah podnesu prijave za reč sa redosledom narodnih poslanika.

Saglasno članu 192. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine, otvaram jedinstveni pretres o Predlogu odluke o izmenama Odluke o izboru članova i zamenika članova odbora Narodne skupštine Republike Srbije.

Da li predstavnik predlagača, dr Aleksandar Martinović, želi reč? (Ne.)

Da li predsednici, odnosno predstavnici poslaničkih grupa žele reč? (Ne.)

Na osnovu člana 98. stav 4. Poslovnika, zaključujem jedinstveni pretres o Predlogu odluke.

Ovim putem želim da se zahvalim svim narodnim poslanicima na učešću u radu, da se zahvalim ministru i njegovom timu na želji za dijalogom i učešćem u radu i debati sa narodnim poslanicima.

Sa radom nastavljamo u utorak, 9. oktobra, u 10 časova. Želim vam lep vikend.

(Sednica je prekinuta u 13.40 časova.)

